



บทที่ 4

## ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษาชั้นนี้ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

### ตอนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนที่สร้างขึ้นเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการสอนกลวิธีการอ่าน - การคิด มีการดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การสร้างรูปแบบการสอน การสร้าง เอกสารประกอบรูปแบบการสอน การตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน ผลการดำเนินการได้รูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอนฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน - การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) - เอกสารหมายเลข 1

คำนำ : ความเป็นมาของรูปแบบการสอน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสาร และแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ภายในและไม่ได้ภายในวัยเรียน ผู้ที่มีทักษะการอ่าน ย่อมได้รับประโยชน์จากการอ่าน ทำให้เป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความรู้กว้างขวาง สามารถนำความรู้ที่นำมาสั่ง เสริมพัฒนาตนทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยย้่าชีวิตมนุษย์มีคุณภาพ เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันดังกล่าว การสอนอ่านจึงควรต้องวางรากฐานอย่างมีระบบถูกต้องและดีพอตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เพื่อให้สามารถนำความรู้ทางการอ่านไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งเพื่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป และเพื่อการดำรงชีวิตสำหรับผู้ที่มิได้ศึกษาต่อ

ในหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มทักษะภาษาไทยได้กำหนดให้เริ่มฝึกอ่านทั้งการอ่านออกเสียง และอ่านในใจตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำหรับด้านการอ่านในใจ หลักสูตรได้เสนอแนะให้มีการฝึก ลักษณะต่าง ๆ ของการอ่านในใจที่ถี่ครั้งละเล็กน้อย โดยมีได้หวังผลว่าผู้เรียนจะปฏิบัติได้เพียง การฝึกครั้งเดียวหรือปีเดียว แต่ให้ผู้สอนดำเนินการตามขั้นตอนที่เสนอไว้ในคู่มือการสอน สำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 หลักสูตรได้ตั้งวัตถุประสงค์การสอนว่าเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน ไว้อย่างชัดเจน นอกจากนั้นในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้กล่าวไว้ในระดับชั้นนี้ เน้นการอ่านในใจมากกว่าการอ่านออกเสียง โดยกำหนดจุดประสงค์เฉพาะไว้ว่าให้ท่านแล้วสามารถ จับใจความและรู้สัพพะไรของข้อความที่อ่าน สามารถใช้วิจารณ์งานในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ได้ และสามารถทราบเจตนาของผู้เขียน ตลอดจนข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเจตนารมณ์ที่ได้จากหลักสูตรและคู่มือการสอนการอ่านดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ได้มีการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับประถมศึกษาแล้ว แต่ผลในทาง ปฏิบัติปรากฏว่ายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังปรากฏตามผลประเมินความสามารถของนักเรียนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งพบว่านักเรียนมีจุดอ่อนด้านการอ่านในใจ แสดงว่าการสอนอ่านยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแม้ว่าจะไม่อาจกล่าวได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเพราะ เหตุใด เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ หรือได้รับอิทธิพล จากองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งทางด้านสติปัญญาและทางด้านที่มีใช้สติปัญญา แต่ก็มีผลการวิจัยหลาย เรื่องที่พบว่าคุณลักษณะ และการสอนของครูก็เป็นปัจจัยประการหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียน เช่น พบว่าชั้นเรียนที่ใช้เวลาอภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียนมากกว่า และมีการใช้รูปแบบการสอนที่มีระบบ จะมีคะแนนการอ่านสูงกว่าชั้นเรียนที่มีได้ปฏิบัติ นอกจากนั้น ยังมีผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่าน และได้ข้อสรุปว่าทักษะพื้นฐานทาง ด้านการอ่านของนักเรียน รวมถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและอย่างสร้างสรรค์ เป็นผลมาจากครูและกระบวนการสอนของครู เป็นสำคัญ

ในปัจจุบันนี้หลังจากมีการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้มีการเน้นกระบวนการ ควบคู่ไปกับเนื้อหามากขึ้นในทุกกลุ่มประสบการณ์ ในกลุ่มทักษะภาษาไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับทักษะ ทางภาษา ในแง่การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากกว่าการให้เรียนรู้ในเชิงทฤษฎีหรือท่องจำ การกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และแนวการวัดและประเมินผล ในคู่มือ การสอน ส่วนใหญ่จึง เน้นการฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน

สำหรับด้านทักษะการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในคู่มือการสอนได้กำหนดจุดประสงค์เฉพาะไว้ตอนหนึ่งว่า ให้ผู้เรียนสามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้ และสามารถทราบเจตนาของผู้เขียน ตลอดจนข้อคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ จากจุดประสงค์นั้นในกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเน้นการหาข้อคิดจากเรื่องในบทเรียนเกือบทุกบท และก็ได้เสนอวิธีหาข้อคิดจากเรื่องที่ได้อ่านไว้ใน "คำชี้แจง" ซึ่งอยู่ในตอนต้นของคู่มือการสอน ที่กล่าวมานี้เป็นตัวอย่างที่แสดงว่าในปัจจุบันได้มีการตระหนักถึงการสอนหรือกลวิธีการอ่านอยู่บ้างแล้ว ซึ่งจากการวิเคราะห์คู่มือการสอนที่ครูส่วนใหญ่ของประเทศใช้เป็นหลักในการสอน ก็พบว่ายังมีเนื้อหาลักษณะกลวิธีการอ่านอื่น ๆ สอดแทรกอยู่ในที่ต่าง ๆ อีกหลายประการ เช่น เทคนิคการใช้คำถามคำตอบ การฝึกอ่านเร็ว อ่านแบบเจาะจง อ่านแบบข้ามคำ ขั้นตอนในการใช้วิจารณญาณอ่านเพื่อจับใจความ เป็นต้น แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า การเสนอแนะการฝึกกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะ เสนอในลักษณะให้ครูเป็นผู้ฝึกให้นักเรียนตามวิธีการที่ได้เขียนไว้อย่างสำเร็จรูปฝ่ายเดียว ยังมิได้เน้นการสอนให้นักเรียนได้รู้จักกลวิธีเหล่านั้นในแง่มุมต่าง ๆ ให้ลึกซึ้ง เพื่อที่จะเห็นความสำคัญ และรับไปใช้ประโยชน์ นอกจากนี้กลวิธีบางอย่างคู่มือการสอนก็ยังมิได้บอกรายละเอียดของการฝึกไว้เช่น การฝึกให้นักเรียนตั้งคำถาม การให้สมาธิในการอ่าน การรักษาความจำในเนื้อหาที่สำคัญ เป็นต้น อย่างไรก็ตามมีบางกลวิธีที่ได้กล่าวไว้อย่างละเอียด สามารถใช้สอนได้ทันที และเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้อ่านที่จะสามารถปฏิบัติด้วยตนเองเมื่อฝึกฝนจนชำนาญ โดยไม่ต้องพึ่งพิงครู เช่น การหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน และขั้นตอนการใช้วิจารณญาณ เป็นต้น

นับได้ว่าในช่วงหลังนี้ปรัชญาและหลักการสอนการอ่านระดับประถมศึกษา ได้มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี สอดคล้องกับชีวิตจริงมากขึ้น กล่าวคือไม่ยึดถือการท่องจำหลักเกณฑ์ทางภาษาเหมือนในอดีต แต่เน้นการฝึกทักษะเพื่อให้นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ดังที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น และหลักการสอนเช่นนี้ก็สอดคล้องกับทฤษฎีทางการอ่าน ที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้อ่าน มุ่งพัฒนาตัวผู้อ่านให้สามารถกำกับตนเองให้เป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าผลการอ่านของนักเรียนเท่าที่ผ่านมายังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ แสดงว่า สิ่งที่มีอยู่ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะทำให้ นักเรียนมีทักษะในการอ่าน ถึงเกณฑ์ที่ควรจะเป็น

จากสภาพปัจจุบันที่แสดงให้เห็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าจำเป็นจะต้องหาวิถีทางที่จะช่วยต่อเติมเสริมแต่งสิ่งที่มีอยู่เดิม และคิดค้นวิธีการสอนให้เป็นทางเลือกให้ครูผู้สอนได้นำไปใช้สอนการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้พัฒนาขึ้นกว่าเดิม โดยจะต้องมุ่งเน้นการสอนหรือกลวิธีการอ่านให้แก่นักเรียนอย่างเป็นระบบ ไม่มุ่งเน้นตัวเนื้อเรื่องที่เป็นเพียงสื่อการเรียนรู้

มากเกินไป เพื่อให้นักเรียนนำกลวิธีการอ่านที่คิดค้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการอ่านในชีวิตจริงด้วยตัวของเขาเอง เพราะนักเรียนยังไม่สามารถที่จะฟังฟังครูผู้สอนจนตลอดชีวิตได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงได้สร้าง "รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยเน้นกลวิธีการอ่าน-การคิดสำหรับนักเรียนประถมศึกษา" ขึ้นมา โดยหวังที่จะให้รูปแบบการสอนนี้ ได้มีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาให้เป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพ

### ทฤษฎีและแนวคิดของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด ได้หลักการและแนวทางการสอนจากแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

1. ทฤษฎีการรู้และเข้าใจตนเอง (Metacognitive Theory) ทฤษฎีนี้มีที่มาจากนักจิตวิทยา ในสาขาปัญญานิยม (Cognitive Psychology) ซึ่งศึกษากระบวนการคิดของมนุษย์ และได้กล่าวถึงการที่มนุษย์พยายามจะกำกับกระบวนการคิด และการเรียนรู้ของตนเองให้ไปตามทิศทางและบรรลุเป้าหมายของตนเอง ซึ่งได้มาเป็นความเชื่อและหลักการของแนวทฤษฎีการรู้การเข้าใจตนเองว่า ถ้าบุคคลรู้ตัวเองว่ากำลังจะทำอะไร เพื่ออะไร สิ่งนั้นจะต้องทำอย่างไรจึงจะสำเร็จ แล้วควบคุมหรือกำกับตนเองให้กระทำสิ่งนั้นตามทิศทางที่คิดได้ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ หรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ผลดี

การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจตามแนวทฤษฎีนี้ จะเน้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักกำกับกระบวนการอ่าน การเข้าใจของตนเองให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพ เช่น รู้จักปรับเปลี่ยนกลวิธีการอ่านให้เหมาะสม รู้จักสำรวจตรวจสอบตนเองว่าเข้าใจแล้วหรือยัง ถ้ายังไม่เข้าใจก็ต้องทำอย่างใดอย่างหนึ่งให้เข้าใจให้ได้ ดังนั้นจึงต้องสอนให้ผู้เรียนทราบเสียก่อนว่า กลวิธีและสิ่งใดบ้างที่จะทำให้การอ่านได้ผลดี แล้วให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการอ่าน โดยต้องกำกับตนเอง รู้ตนเองที่จะปรับเปลี่ยนกลวิธีตลอดเวลาที่อ่านเพื่อให้การอ่านได้ผลดี

รูปแบบการสอนอ่านนี้ จึงเน้นการสอนกลวิธีการอ่านให้แก่ นักเรียน

2. ทฤษฎีการจัดกระบวนการสาร (Information - Processing Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงกระบวนการในสมองของมนุษย์ในการรับสาระข้อมูล การจดจำสาระข้อมูล และการนำสาระข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บไว้ออกมาใช้ โดยเปรียบเทียบกับการทำงานของสมองกล กล่าวคือ มีหน่วยความจำระยะสั้น ระยะยาว และมีการเรียกข้อมูลเก่าออกมาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่เพิ่งรับ

เข้ามาเพื่อให้เกิดความรู้หรือข้อมูลใหม่ มนุษย์ทุกคนมีสาระข้อมูลต่าง ๆ ในสมองมากมายที่จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้สิ่งใหม่ ซึ่งรวมทั้งการอ่านด้วย

รูปแบบการสอนนี้ คำนึงถึงทฤษฎีนี้ในแง่ความสำคัญของประสบการณ์ หรือความรู้เดิมในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนเคยอ่านมาก่อน

รูปแบบการสอนนี้จึง เน้นการสอนกลวิธีการทำนายและการใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ในตัวผู้อ่านมาช่วยตีความสิ่งที่อ่านให้ได้ผลดีและรวดเร็ว

3. ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory) หลักการของทฤษฎีนี้กล่าวว่าทั้งผู้อ่าน และผู้เขียนต่างก็มีโครงสร้างของความรู้ในสมอง ผู้เขียนจะถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ซึ่งก็คือโครงสร้างความรู้ออกมาเป็นงานเขียน ถ้าโครงสร้างความรู้ของผู้อ่านไม่กว้างขวางเพียงพอ ก็อาจทำให้ไม่เข้าใจสาระหรือความคิดที่ผู้เขียนต้องการเสนอหรืออาจเข้าใจไม่ตรงกับความคิดของผู้เขียน ดังนั้นประสบการณ์และความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่กว้างขวางจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อความเข้าใจ และผู้อ่านก็จำเป็นต้องทราบถึงความสำคัญของความรู้ที่มีอยู่ในสมองของตนในอันที่จะช่วยทำความเข้าใจสิ่งใหม่ และรู้จักนำความรู้เดิมมาช่วยตีความหรือประเมินสิ่งพิมพ์

รูปแบบการสอนนี้จึงคำนึงถึงหลักของทฤษฎีนี้ควบคู่กับทฤษฎีการจัดกระบวนการ โดยให้ความสำคัญต่อการสอนให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของความรู้เดิมและกระตุ้นให้ผู้เรียนสนจ ขยายโครงสร้างความรู้ของตนให้กว้างขวางขึ้นและแนะแนวทางให้รู้จักนำความรู้เดิมมาช่วยตีความในการอ่าน รวมทั้งการประเมินสิ่งพิมพ์ที่อ่านด้วย

4. แนวคิดเรื่องการใช้คำถาม (Questioning) การถามคำถามเป็นวิธีการที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ลักษณะของคำถามยังเป็นระดับสูงเท่าใด ยิ่งทำให้ผู้อ่านได้คิดลึกซึ้งมากขึ้นเท่านั้น และถ้าผู้อ่านได้รู้จักถามตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในแง่มุมต่าง ๆ ก็จะทำให้มีความรู้และได้ความคิดแตกฉานยิ่งขึ้น ซึ่งกลวิธีการใช้คำถามถามตนเองนี้จะช่วยเสริมหลักของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ กล่าวคือ คำถามจะไปกระตุ้นตัวผู้อ่านเองให้นำความรู้และประสบการณ์ออกมาใช้ให้เกิดผลดีต่อการอ่านตลอดเวลา

รูปแบบการสอนนี้จึง เน้นการสอน การใช้คำถามถามตนเองให้แก่ นักเรียน

## ลักษณะสำคัญของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน - การคิดนี้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ด้วยวิธีการเพิ่มความตระหนักรู้เรื่องกลวิธีการอ่านที่ควรใช้ในขณะที่ยังอ่านและ เมื่ออ่านจบ

รูปแบบการสอนนี้ หมายถึงการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียน ขั้นตอนการสอน การประเมินผล รวมทั้งกิจกรรมอื่น ๆ ขึ้นมา แล้วจัดเรียงเรียงให้สัมพันธ์ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของรูปแบบการสอนคือ การจัดบทเรียนให้มีลักษณะ เป็นชุด เรียกว่า หน่วยการเรียนรู้ แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบย่อยต่าง ๆ เช่น จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การประเมินผล องค์ประกอบเหล่านี้ได้มาจากการพิจารณาองค์ประกอบใหญ่ของรูปแบบการสอน ได้แก่ หลักการ จุดประสงค์ องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้จึงสัมพันธ์กับองค์ประกอบใหญ่ของรูปแบบการสอน

## องค์ประกอบของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิดนี้ มีองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องส่งเสริมซึ่งกันและกันโดยได้ผ่านขั้นตอนการดำเนินการสร้างอย่างเป็นระบบ องค์ประกอบเหล่านี้มีดังนี้

1. หลักการ
2. จุดประสงค์การสอน
  - 2.1 จุดประสงค์ด้านผลการอ่าน
  - 2.2 จุดประสงค์ด้านกลวิธีการอ่าน
3. เนื้อหา
  - 3.1 บทอ่าน
  - 3.2 กลวิธีการอ่าน

4. การจัดหน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังนี้
  - 4.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้
  - 4.2 คำชี้แจง
  - 4.3 จุดประสงค์การสอนทั่วไป (ประจำหน่วยการเรียนรู้)
  - 4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีองค์ประกอบดังนี้
    - 4.4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
    - 4.4.2 เนื้อหา
      - 4.4.2.1 บทอ่าน
      - 4.4.2.2 กลวิธีการอ่าน
    - 4.4.3 สื่อการเรียนรู้
    - 4.4.4 เวลาที่ใช้
    - 4.4.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
      - 4.4.5.1 ชั้นนำ
      - 4.4.5.2 ชั้นสอน
      - 4.4.5.3 ชั้นอภิปราย
      - 4.4.5.4 ชั้นสรุป
  - 4.5 การวัดและประเมินผล (ประจำหน่วยการเรียนรู้)
    - 4.5.1 ด้านผลการอ่าน
    - 4.5.2 ด้านกลวิธีการอ่าน
  - 4.6 ภาคผนวก

รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบการสอนมีดังนี้

### 1. หลักการ

หลักการของรูปแบบการสอนนี้ ได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยด้านการอ่านและการสอนอ่าน เพื่อความเข้าใจ รวมทั้งการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคของการสอนในระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1.1 ผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกลวิธีการอ่าน ในขณะที่อ่านจะตระหนักรู้ และกำกับตนเองให้ใช้กลวิธีการอ่านเหล่านั้น ช่วยการอ่านของตนให้บรรลุเป้าหมายของการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลวิธีการอ่านจึงมีความสำคัญ ควรให้นักเรียนได้เรียนรู้และสามารถนำความรู้และทักษะด้านกลวิธีการอ่านติดตัวไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการอ่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดี

ดังนั้นรูปแบบการสอนนี้จึง เน้นการสอนกลวิธีการอ่านควบคู่ไปกับเนื้อหาหรือใจความของบทอ่าน

1.2 ผู้ที่จะยอมรับและนำกลวิธีการอ่านไปใช้ ย่อมจะต้องเห็นความสำคัญและประโยชน์ของกลวิธี รวมทั้งทราบแนวทางการใช้กลวิธีเหล่านั้นเสียก่อน การเพิ่มความตระหนักรู้และการวิเคราะห์กลวิธีการอ่านในแง่มุมต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา จึงเป็นเรื่องจำเป็น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลของการใช้ แนวทางการใช้ และเงื่อนไขการเลือกใช้กลวิธีการอ่านจนสามารถนำไปใช้ได้ด้วยตนเอง

ดังนั้นรูปแบบการสอนนี้จึงยึดวิธีสอนอย่างตรงไปตรงมา โดยออกแบบการเรียนการสอนในชั้นอภิปรายให้ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงกลวิธีการอ่านที่นักเรียนได้เรียนรู้ในชั้นดำเนินการอย่างลึกซึ้ง

1.3 การสอนภาษาให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน จะยึดหลักการบูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การกำหนดองค์ประกอบด้านเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหนึ่งครั้ง จึงต้องคำนึงถึงการผสมผสานทักษะทั้งสี่ด้วย รูปแบบการสอนที่มุ่งเฉพาะการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ จึงควรกำหนดเวลาเป็นคาบสั้น ๆ เพื่อให้ผู้สอนสามารถสอนทักษะอื่น ๆ ที่เหลือได้ในการสอนครั้งเดียวกัน

ดังนั้นรูปแบบการสอนนี้จึงออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งให้จบลงในเวลาสั้น ๆ ประมาณ 25-30 นาที

## 2. จุดประสงค์การสอน

โดยที่รูปแบบการสอนนี้มีหลักการสอนที่เน้นกลวิธีการอ่านควบคู่กับเนื้อหาที่เป็นบทอ่าน จึงกำหนดจุดประสงค์ไว้ 2 ด้าน คือ



## 2.1 จุดประสงค์ด้านผลการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน 4 ระดับคือ

(1) การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวไว้โดยตรงด้วยถ้อยคำ หรือประโยคต่าง ๆ ประกอบด้วยทักษะย่อย 9 ประการ คือ การชี้คำสรรพนามที่ชี้แทนคำนาม การหาประโยคสำคัญ การตั้งหัวข้อเรื่อง การเก็บใจความสำคัญ การทำตามคำสั่งหรือคำแนะนำ การเรียงลำดับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบ การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล การชื้อบนิสัยของบุคคลในเรื่อง

(2) การอ่านตีความ (Interpretative Reading) หมายถึง การอ่านเพื่อทำความเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง ผู้อ่านต้องใช้การประมวลเรื่องราว แผลความ และขยายความในการเสาะแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏ เพื่อที่จะทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียนได้อย่างสมเหตุสมผล ประกอบด้วยทักษะย่อย 9 ประการคือ การกล่าวสรุป การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า การเข้าใจสำนวนภาษา การตั้งหัวข้อเรื่อง การเก็บใจความสำคัญ และการเก็บรายละเอียดสำคัญ การเรียงลำดับเหตุการณ์ การเปรียบเทียบ การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล การชื้อบนิสัยของบุคคลในเรื่อง

(3) การอ่านโดยวิจาร์ญาณ (Critical Reading) หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความเข้าใจตามตัวอักษร การอ่านตีความ รวมทั้งความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเองมาพิจารณาตัดสินประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ประกอบด้วยทักษะย่อย 6 ประการคือ การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น การแยกเรื่องที่เป็นจริงได้จากเรื่องเพ้อฝัน การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่าเพื่อการยอมรับสิ่งที่อ่าน การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

(4) การนำความรู้และความเข้าใจจากการอ่านไปใช้ (Application) หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ข้อคิดจากสิ่งที่อ่านมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

## 2.2 จุดประสงค์ด้านกลวิธีการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของกลวิธีการอ่าน - การคิด รวมทั้งทราบถึงแนวทางการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการอ่านในสถานการณ์ต่าง ๆ

### 3. เนื้อหา

เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ จึงกำหนดเนื้อหา 2 ลักษณะ คือ

#### 3.1 บทอ่าน

บทอ่านคือข้อความหรือเรื่องราวที่ใช้เป็นสื่อทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านผลการอ่านและกลวิธีการอ่านตามจุดประสงค์ โดยพิจารณาเลือกประเภทบทอ่านให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาหลายประเภทดังนี้

- (1) เนื้อหาประเภทสารคดี ความรู้ทั่วไปสำหรับเด็ก มีลักษณะ เป็นร้อยแก้ว
- (2) เนื้อหาประเภทบันเทิงคดี นิยาย นิทาน บทร้อยกรอง
- (3) เนื้อหาประเภทคำสัมภาษณ์ สอคล้องจอง คำขวัญ สุภาษิต หรือสำนวนภาษา
- (4) เนื้อหาประเภทข่าวสาร บทความ วิจารณ์ โฆษณา ประกาศ จากสื่อมวลชน

เมื่อกำหนดประเภทของบทอ่านแล้วจึงใช้เป็นกรอบในการเลือกเรื่องจากแหล่งต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่

ตรงตามจุดประสงค์การสอนในหน่วยการเรียนรู้ คือ เป็นสื่อให้เกิดการเรียนรู้กลวิธีการอ่านที่เน้นได้อย่างเหมาะสม

ความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน

ความสั้นยาวเหมาะสมกับวัยและช่วงความสนใจ

สนองความต้องการและความสนใจ และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนอายุ 11-14 ปี

เนื้อหาสาระมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน

เป็นหนังสือหรือเอกสารที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอ่านแล้วว่าดีเด่น เหมาะสมกับผู้เรียนอายุ 11-14 ปี เช่น หนังสือดีเด่นในการประกวดหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ฯลฯ

ดังนั้น บทอ่านที่กำหนดขึ้นใช้ในรูปแบบการสอนจึงมีสาระหลากหลาย ทั้งด้านกีฬา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ ศาสนา ประวัติบุคคล ข่าว โฆษณา ฯลฯ

#### 3.2 กลวิธีการอ่าน

เนื้อหาที่เป็นกลวิธีการอ่าน เป็นสิ่งที่เน้นในรูปแบบการสอนนี้ มีลักษณะ เป็นแนวคิดหรือมโนทัศน์ของกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
- 2) การปรับความเร็วในการอ่าน
- 3) การสร้างภาพในใจ
- 4) การเพิ่มความรู้อื่น
- 5) การทำนาย
- 6) การตั้งคำถามถามตนเอง
- 7) การย่อเรื่อง
- 8) การตรวจสอบและประเมินตนเอง

เนื้อหาทั้ง 2 ประเภทบรรจุไว้ในหน่วยการเรียนรู้ที่จะได้กล่าวถึงต่อไป

#### 4. การจัดหน่วยการเรียนรู้

การจัดหน่วยการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบการสอนเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ และจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มีส่วนประกอบหลายอย่างซึ่งสัมพันธ์สอดคล้องกันนำไปสู่การปฏิบัติการสอนที่จะบรรลุเจตนารมณ์ได้อย่างราบรื่น

หน่วยการเรียนรู้มีลักษณะสำเร็จรูป ภายในหนึ่งหน่วยการเรียนรู้มีส่วนประกอบของการสอนที่จำเป็นครบถ้วนนำไปสอนได้ทันที ส่วนประกอบของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีดังนี้

4.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เป็นชื่อที่ระบุกลวิธีการอ่าน-การคิดที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้ นั้น เช่น "ปรับเกียรติ์ ปรับการอ่าน" หมายถึงการปรับความเร็วในการอ่านตามจุดประสงค์ของการอ่านและลักษณะของเนื้อหา เปรียบเหมือนขับรถต้องปรับความเร็วและ เกียร์รถตามสภาพของถนน

4.2 คำชี้แจง เป็นการกล่าวแนะนำหน่วยการเรียนรู้ชี้ให้เห็นความสำคัญของกลวิธีการอ่าน-การคิดที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้

4.3 จุดประสงค์การสอนทั่วไป (ประจำหน่วยการเรียนรู้) เป็นส่วนที่ระบุจุดประสงค์ของการสอนในหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์ 2 ด้านคือ

4.3.1 จุดประสงค์ด้านผลการอ่านเป็นส่วนที่บอกถึงจุดหมายปลายทางทางด้านความเข้าใจในการอ่านเรื่องต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้อ่านในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ เช่น การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น เป็นต้น

4.3.2 จุดประสงค์ด้านกระบวนการอ่าน เป็นส่วนที่บอกถึงจุดหมายปลายทาง ด้านกลวิธีการอ่าน-การคิดที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้ นั้น เช่น การทำนาย การตั้งคำถามถามตนเอง เป็นต้น

4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เป็นชุดของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ใช้สอนในแต่ละครั้ง ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีชุดของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนไม่เท่ากัน บางหน่วยการเรียนรู้อาจมีชุดเดียว บางหน่วยการเรียนรู้ อาจมี 2 หรือ 3 ชุด กิจกรรมการเรียนรู้การสอนมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

4.4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นส่วนที่บอกถึงความสามารถที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะสามารถทำได้ หลังจากเรียนจบตามชุดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแล้ว ซึ่งจะประเมินโดยใช้แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้

4.4.2 เนื้อหา ได้แก่เนื้อหา 2 ลักษณะ ซึ่งได้เลือกตามกรอบการเลือกเนื้อหาขององค์ประกอบที่สามของรูปแบบการสอน แล้วนำมาจัดแบ่งบรรจุในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ให้กลมกลืนกัน เนื้อหา 2 ลักษณะ นั้นได้แก่

4.4.2.1 บทอ่าน ได้แก่ข้อความหรือเรื่องราวที่ให้ผู้เรียนอ่าน ใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้กลวิธีการอ่าน

4.4.2.2 กลวิธีการอ่าน คือแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน-การคิดที่จะใช้เป็นวิธีการสำหรับอ่านบทอ่านและ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ซักถาม

4.4.3 สื่อการเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกถึงสื่อการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละหน่วยได้ระบุนายละ เอียดของขนาด และจำนวนของสื่อไว้ด้วย

4.4.4 เวลาที่ใช้ เป็นส่วนที่ระบุจำนวนเวลาโดยประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแต่ละครั้ง

4.4.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนในแต่ละชุดกิจกรรมของการเรียนการสอน แบ่งขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็น 3 ขั้นตอน คือ

4.4.5.1 ขั้นนำ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนเพื่อการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมกระตุ้นและ ไร่้ความสนใจของผู้เรียนให้มุ่งไปที่ เนื้อหาสาระและกลวิธีการอ่าน-การคิดที่จะสอน

4.4.5.2 ขั้นตอนกิจกรรม เป็นการเสนอกลวิธีการอ่าน-การคิด  
ให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยใช้บทอ่านเป็นสื่อ แล้วใช้การซักถามเพื่อให้นักเรียนค้นพบกลวิธีการอ่าน-  
การคิด วิธีสอนที่ใช้เป็นหลักในชั้นสอน ได้แก่

การสอนอย่างตรงไปตรงมา

การซักถามให้ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเอง

เน้นการอ่านและทำกิจกรรมเป็นรายบุคคลมากกว่าการอ่าน  
เป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้อ่านมีโอกาสฝึกฝนและความรู้ความเข้าใจของตนเองโดยใช้กลวิธีการอ่าน - การคิดด้วย  
ตนเอง

4.4.5.3 ขั้นอภิปราย เป็นขั้นผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายถึงกลวิธี  
การอ่าน-การคิด โดยครูผู้สอนเป็นผู้นำการอภิปราย ด้วยการซักถามด้วยคำถามเน้นการวิเคราะห์  
กลวิธีการอ่าน-การคิด ในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อของกลวิธี ความสำคัญหรือประโยชน์ แนวทาง  
และเงื่อนไขการใช้

4.4.5.4 ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้สอนสรุปข้อความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน  
ตามแนวคิดที่กำหนดไว้

#### 4.5 การวัดและประเมินผล (ประจำหน่วยการเรียนรู้)

เป็นส่วนที่บอกถึงวิธีการวัด และ ประเมินผลหลังจากเรียนจบตามหน่วยการเรียนรู้  
ซึ่งทุกหน่วยการเรียนรู้จะมีหลักการประเมินผลเหมือนกัน คือ ประเมินผล 2 ด้าน ได้แก่

4.5.1 ด้านผลการอ่าน เป็นการประเมินผลหลังการเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้  
แล้ว ด้วยวิธีทดสอบที่กำหนดและจัดเตรียมไว้ในหน่วยเรียนนั้น สิ่งที่วัดคือความเข้าใจ  
ในการอ่านระดับต่าง ๆ

4.5.2 ด้านกลวิธีการอ่าน เป็นการประเมินผลหลังการเรียนจบแต่ละ  
หน่วยการเรียนรู้แล้ว ด้วยแบบสำรวจที่กำหนดและจัดเตรียมไว้ในหน่วยเรียนนั้น สิ่งที่วัดคือ  
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการของการอ่านหรือกลวิธีการอ่าน - การคิดที่ได้เรียนรู้จาก  
หน่วยการเรียนรู้

4.6 ภาคผนวก เป็นส่วนที่รวมบทอ่าน แนวทางการอภิปราย เครื่องมือการวัด และ  
ประเมินผล และข้อมูลอื่น ๆ สำหรับครู

หน่วยการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนนี้มี 10 หน่วย ดังนี้

- หน่วยที่ 1 "เตรียมพร้อม"
- หน่วยที่ 2 "คิดภาพในใจ"
- หน่วยที่ 3 "ปรับเกียรติ์ ปรับการอ่าน"
- หน่วยที่ 4 "ความรู้เดิม ทำนายล่วงหน้า"
- หน่วยที่ 5 "ใจความสำคัญ สัมพันธ์ชื่อเรื่อง"
- หน่วยที่ 6 "ตั้งคำถาม ถามตนเอง"
- หน่วยที่ 7 "คิดไตร่ตรอง ประเมินสิ่งพิมพ์"
- หน่วยที่ 8 "คิด...ให้ได้ข้อคิด"
- หน่วยที่ 9 "คิดทบทวนเรื่องย่อ.....ประเมินตนเอง"
- หน่วยที่ 10 "ทราบแล้ว.....ใช้ประโยชน์"

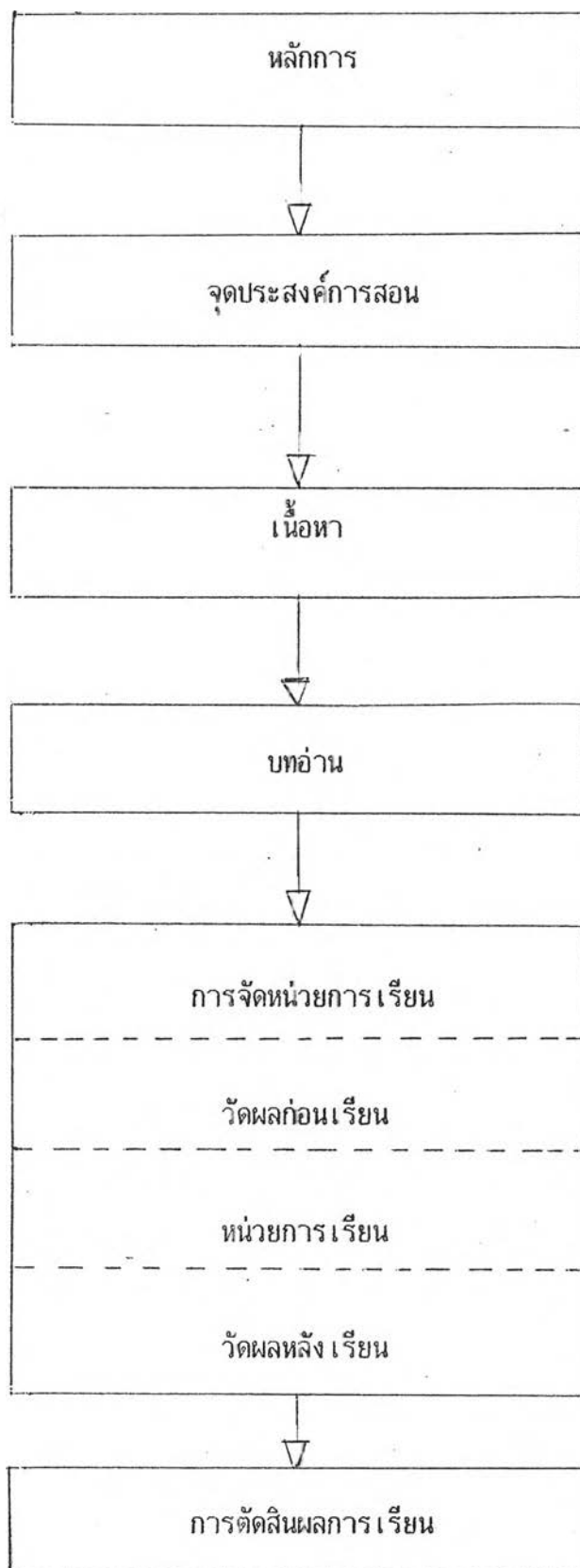
รายละเอียดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้แยกไว้เป็นเอกสารหมายเลข 2 เพื่อให้สะดวกในการนำไปใช้

#### 5. การวัดและประเมินผล (ประจำรูปแบบการสอน)

การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรูปแบบการสอนนี้ แบ่งเป็น 2 ด้านคือ ด้านผล การอ่านและด้านกลวิธีการอ่าน ซึ่งทำการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน แล้ว นำผลมาพิจารณาตัดสินผลการเรียน

รายละเอียดของการประเมินผล ได้แยกไว้เป็นเอกสารหมายเลข 4 เพื่อให้สะดวกในการศึกษาและนำไปใช้

โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของรูปแบบการสอนนี้เป็นดังนี้



### แสดงสาระสำคัญในแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการสอน

#### หลักการ

1. เน้นสอนกลวิธีการอ่านควบคู่ไปกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนไปใช้ประโยชน์ได้ทุกสถานการณ์การอ่าน
2. ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องของการอ่าน และกลวิธีที่จะทำให้การอ่านได้ผลดี มีประสิทธิภาพอย่างชัดเจน (explicit) ตรงไปตรงมา ด้วยการอภิปรายซักถาม จนผู้เรียนเข้าใจถึงเหตุผลการใช้ แนวทางการใช้ และเงื่อนไขการเลือกใช้กลวิธีการอ่าน และ เกิดความต้องการที่จะนำไปใช้
4. การจัดองค์ประกอบด้านเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหน่วยการเรียน จัดเวลาเป็นคาบสั้น ๆ เพื่อให้สามารถใช้เวลาที่เหลือสอนทักษะทางภาษาอีก 3 ทักษะ คือ การฟัง การพูด และการเขียนได้ ในการสอนครั้งเดียวกันนั้น





### จุดประสงค์การเรียนการสอน

สอนให้บรรลุทั้งจุดประสงค์ด้านผลการอ่าน และกลวิธีการอ่าน

จุดประสงค์ด้านผลการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน

4 ระดับ

1. การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading)
2. การอ่านตีความ (Interpretative Reading)
3. การอ่านระดับยวิวิจารณ์ (Critical Reading)
4. การอ่านระดับนำไปใช้ (Application)

จุดประสงค์ด้านกลวิธีการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ

ตระหนักถึงกลวิธีการอ่าน-การคิด และสามารถนำไปใช้ในการอ่านได้ กลวิธี

การอ่าน-การคิด ที่เห็นคือ

1. การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
2. การปรับความเร็วในการอ่าน
3. การสร้างภาพในใจ
4. การระลึกถึงความรู้เดิม
5. การทำนาย
6. การตั้งคำถามถามตนเอง
7. การย่อใจความ
8. การตรวจสอบและประเมินตนเอง



## เนื้อหา

เนื้อหา มี 2 ลักษณะ คือ

บทอ่าน มีหลายประเภทดังนี้

1. ประเภทสารคดี ความรู้ทั่วไปสำหรับเด็ก
  2. ประเภทบันเทิงคดี นิยาย นิทาน บทร้อยกรอง
  3. ประเภทคำสัมภาษณ์ จด คำขวัญ สุภาษิต หรือสำนวนภาษา
  4. ประเภทข่าวสาร บทวิจารณ์ โฆษณา ประกาศจากสื่อมวลชน
- กลวิธีการอ่าน-การคิด มีลักษณะ เป็นแนวคิดของกลวิธีการอ่าน-การคิด

ดังต่อไปนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
2. การปรับความเร็วในการอ่าน
3. การสร้างภาพในใจ
4. การใช้ความรู้เดิม
5. การทำนาย
6. การตั้งคำถามถามตนเอง
7. การย่อเรื่อง
8. การตรวจสอบและประเมินตนเอง



## การจัดหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ มีองค์ประกอบดังนี้

1. ชื่อหน่วย ระบุถึงกลวิธีการอ่าน ที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้
2. คำชี้แจง แนะนำหน่วยการเรียนรู้โดยชี้ให้เห็นความสำคัญของกลวิธีการอ่านที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้
3. จุดประสงค์การสอนทั่วไป ระบุจุดประสงค์ของการสอนในหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์ด้านผลการอ่าน และด้านกลวิธีการอ่าน
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่ง เป็นองค์ประกอบย่อยดังนี้
  - 4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สัมพันธ์กับจุดประสงค์ทั่วไปของหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยจุดประสงค์ด้านผลการอ่าน และด้านกลวิธีการอ่าน เขียนในลักษณะพฤติกรรมที่วัดผลได้
  - 4.2 เนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหา 2 ประเภท
    - 4.2.1 บทอ่าน
    - 4.2.2 กลวิธีการอ่าน มีลักษณะเป็นมโนทัศน์ของกลวิธีการอ่านที่เน้นในหน่วยการเรียนรู้
  - 4.3 สื่อการเรียน ระบุถึงสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
  - 4.4 เวลาที่ใช้ ระบุถึงจำนวนเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
  - 4.5 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน แบ่ง เป็น 3 ขั้นตอนคือ
    - 4.5.1 ขั้นนำ เป็นกิจกรรมเตรียมตัวผู้เรียน โดยสร้างความสนใจให้มุ่งไปที่กลวิธีการอ่านที่จะสอน
    - 4.5.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นกิจกรรมเสนอกลวิธีการอ่านให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยใช้บทอ่านเป็นสื่อ
    - 4.5.3 ขั้นอภิปราย เป็นขั้นที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมอภิปรายถึงกลวิธีการอ่านที่ได้ปฏิบัติในขั้นดำเนินกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้นำอภิปรายด้วยการซักถามด้วยคำถามเน้นการวิเคราะห์กลวิธีการอ่านในแง่มุมต่าง ๆ ให้ลึกซึ้ง

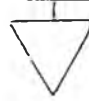
4.5.4 ชั้นสรุป เป็นชั้นที่ผู้สอนสรุปข้อความรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน การอ่านให้ได้ตามแนวคิดที่กำหนดไว้ในหัวข้อเนื้อหาด้านกลวิธีการอ่าน

5. การวัดและประเมินผล (ประจำหน่วยการเรียนรู้)

5.1 ด้านผลการอ่าน (ความเข้าใจในการอ่าน บทอ่านต่าง ๆ )

5.2 ด้านกลวิธีการอ่าน (ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน)

6. ภาคผนวก



การวัดและประเมินผล  
(ประจำรูปแบบการสอน)

ด้านผลการอ่าน

1. เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน
2. พิจารณาคะแนนรวมของการทำแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ (8 ครั้ง)

ด้านกลวิธีการอ่าน

1. เปรียบเทียบคะแนนความตระหนักรู้เรื่องกลวิธีการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน
2. พิจารณาคะแนนรวมของการทำแบบสำรวจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านทั้ง 8 หน่วยการเรียนรู้ (8 ครั้ง)

2. เอกสารประกอบรูปแบบการสอน เป็นเอกสารที่สร้างขึ้นเพื่อการนำรูปแบบการสอนไปสู่การสอนในห้องเรียน ประกอบด้วยเอกสาร 3 เล่มคือ

2.1 คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) - เอกสารหมายเลข 2

### คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นคำแนะนำ การใช้ "รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)" ในการสอนจริง เอกสารนี้จะบอกให้ผู้สอนทราบถึงสิ่งที่ต้องศึกษาและจัดเตรียม รวมทั้งวิธีการปฏิบัติในบางขั้นตอนที่มีได้กล่าวถึงรายละเอียดในตัวรูปแบบการสอน ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอน ตามรูปแบบการสอนเป็นไปอย่างราบรื่นและได้ผลดี โปรดศึกษาและทำความเข้าใจแต่ละหัวข้อ และปฏิบัติตามคำแนะนำเหล่านั้น

หมายเหตุ ในที่นี้จะใช้คำว่า "รูปแบบการสอน" แทนชื่อเต็มของ "รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด" เพื่อให้สั้นกระชับ สะดวกต่อการอ่าน

### โปรดสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการสอนไปใช้มีดังนี้

1. รูปแบบการสอน จำนวน 1 เล่ม (เอกสารหมายเลข 1)
2. หน่วยการเรียนรู้ 10 หน่วย จำนวน 10 เล่ม (เอกสารหมายเลข 2)
3. คำแนะนำการใช้รูปแบบการสอน จำนวน 1 เล่ม (เอกสารหมายเลข 3 - ได้แก่ เอกสารเล่มที่ท่านกำลังถืออยู่นี้)
4. คำแนะนำการวัดและประเมินผลผู้เรียน จำนวน 1 เล่ม (เอกสารหมายเลข 4)

ขอให้ท่านตรวจสอบว่ามีเอกสารครบถ้วนตามที่ระบุหรือไม่

โปรดปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้ ก่อนการสอน

### 1. ศึกษาเอกสารทุกฉบับ

1.1 ศึกษาเอกสารหมายเลข 1 ได้แก่ รูปแบบการสอน ซึ่งจะช่วยให้ทราบความเป็นมาและ เหตุผลของการสร้างรูปแบบการสอน มอง เห็นภาพโดยรวมของรูปแบบการสอน ทราบถึง องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยและ มอง เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านั้นในรูปแบบ การสอน

ขอให้ท่านศึกษารูปแบบการสอนให้ละเอียด และทำความเข้าใจภาพรวมของ รูปแบบการสอน รวมทั้งรายละเอียดขององค์ประกอบทั้งหมด

1.2 ศึกษาเอกสารหมายเลข 2 ได้แก่ ชุดของ "หน่วยการเรียนรู้" (ซึ่งเป็น องค์ประกอบที่ 4 ที่กล่าวไว้ในรูปแบบการสอน) จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้ ได้จัดทำแยกเป็น 10 เล่ม เพื่อสะดวกในการนำไปใช้

เมื่อท่านศึกษาหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้ จะทำให้ท่านได้ข้อสรุปดังนี้

(1) หน่วยการเรียนรู้มีลักษณะสำเร็จรูป ผู้สร้างได้กำหนดสิ่งที่จำเป็นในการสอนไว้ให้ครบถ้วนแล้วทั้งจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม สื่อ แนวการวัดผล ผู้สอนเพียงแค่ทำความเข้าใจ จัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ และปฏิบัติการสอนตามกิจกรรมที่บรรลจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ านหน่วยการเรียนรู้เท่านั้น

(2) แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบหลักเหมือนกันคือ ชื่อ คำชี้แจง จุดประสงค์ทั่วไป เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้การสอน การวัดและประเมินผล

(3) แต่ละหน่วยการเรียนรู้เน้นกลวิธีการอ่าน-การคิด กลวิธีใดกลวิธีหนึ่ง หรือสองกลวิธี แตกต่างและแยกกันกับหน่วยการเรียนรู้อื่น สืบ เกิดได้จากชื่อหน่วยการเรียนรู้

(4) แต่ละหน่วยการเรียนรู้ จะมี "กิจกรรมการเรียนรู้การสอน" ที่จัดเตรียมไว้เป็นชุดซึ่งมีจุดประสงค์ มีขั้นตอนการสอน มีตัวอย่างสื่อ (ในภาคผนวก) อยู่ภายใน 1 ชุด ทั้งนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีชุดกิจกรรมไม่เท่ากัน บางหน่วยมี 1 ชุด บางหน่วยมี 2, 3, จนถึง 4 ชุด และแต่ละชุดกิจกรรมใช้เวลาไม่เท่ากัน ดังนี้

หน่วยที่ 1 มีกิจกรรม 1 ชุด ใช้เวลาสอน 1 ครั้ง

หน่วยที่ 2 มีกิจกรรม 2 ชุด ใช้เวลาสอน 2 ครั้ง

หน่วยที่ 3 มีกิจกรรม 2 ชุด ใช้เวลาสอน 2 ครั้ง

หน่วยที่ 4 มีกิจกรรม 1 ชุด ใช้เวลาสอน 1 ครั้ง

หน่วยที่ 5 มีกิจกรรม 2 ชุด ใช้เวลาสอน 2 ครั้ง

หน่วยที่ 6 มีกิจกรรม 3 ชุด ใช้เวลาสอน 3 ครั้ง

หน่วยที่ 7 มีกิจกรรม 5 ชุด ใช้เวลาสอน 5 ครั้ง

หน่วยที่ 8 มีกิจกรรม 1 ชุด ใช้เวลาสอน 1 ครั้ง

หน่วยที่ 9 มีกิจกรรม 2 ชุด ใช้เวลาสอน 2 ครั้ง

หน่วยที่ 10 มีกิจกรรม 1 ชุด ใช้เวลาสอน 1 ครั้ง

รวมเวลาที่ใช้สอนครบตามหน่วยการเรียนรู้ 20 ครั้ง เมื่อรวมการวัดผล  
ก่อนเรียน และหลัง เรียนจะต้องใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 22 ครั้ง

(5) การวัดและประเมินผล กำหนดให้วัดเมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้  
แต่ละหน่วยแล้ว ดังนั้นการจัดกิจกรรมสอนในบางครั้งที่ยังไม่จบหน่วยการเรียนรู้จึงไม่มีการวัดผล  
ด้วยการทดสอบ

การปฏิบัติการสอนตามรูปแบบการสอนนี้ ก็คือการนำกิจกรรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้  
ออกมาปฏิบัติกันเอง ซึ่งทำได้ 2 กรณีคือ

1. การนำหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปที่ผู้สร้างรูปแบบการสอนกำหนดไว้แล้วมาสอน
2. การสร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน และ  
ยุคสมัย ซึ่งอาจต้องปรับเปลี่ยนบทอ่าน

กรณีการนำหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปไปสอน ให้ศึกษาและปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

1. เตรียมแผนการสอน การจัดชุดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชุด มีเจตนาจะ  
ให้ผู้ผู้เข้าไปใช้ในคาบเวลาของการสอนภาษาไทย ร่วมกับการสอนทักษะศิลปะภาษาอีก 3 ทักษะคือ  
การฟัง การพูด และการเขียน ตามข้อกำหนดของหลักสูตรประถมศึกษา 2521 ซึ่งต้องสอนให้ครบ  
ทั้ง 4 ทักษะ ในเวลา 3 คาบ หรือ 1 ชั่วโมง ดังนั้นให้ท่านนำชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ 1  
ชุด ไปจัดแทนที่กิจกรรมการสอนทักษะการอ่านในใจที่กรมวิชาการเสนอแนะไว้ ส่วนทักษะทาง  
ภาษาอื่น ๆ ให้สอนตามกิจกรรมเสนอแนะของกรมวิชาการ แต่ผู้สอนก็อาจปรับหรือยืดหยุ่นเวลา

และกิจกรรมการสอนทักษะทั้ง 4 ได้เล็กน้อยตามความเหมาะสม เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น ถ้าพิจารณาเห็นว่าในชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ที่จะสอน นักเรียนได้มีโอกาสฟังและพูดอยู่แล้วก็ไม่ต้องเพิ่มกิจกรรมเข้าไป เพียงแต่สังเกตรับฟังและพูดเพื่อประเมินผลเท่านั้น สิ่งที่ต้องทำคือเพิ่มกิจกรรมการเขียนเข้าไป ทั้งนี้ผู้สอนควรจัดเตรียมแผนการสอนไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สะดวกในการเตรียมตัวและปฏิบัติการสอนจริง

ดังนั้น การจัดเตรียมแผนการสอน ด้วยวิธีการผสมผสานชุดกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ของรูปแบบการสอน กับกิจกรรมเสนอแนะในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ จึงควรดำเนินการดังนี้

(1) ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมเสนอแนะตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการของบทเรียนที่กำลังจะสอน เพื่อแบ่งกิจกรรมให้พอเหมาะกับเวลาที่หลักสูตรกำหนดไว้ให้ เช่น หลักสูตรกำหนดให้สอนแบบเรียนบทที่ 10 ภายในเวลา 15 คาบ (คาบละ 20 นาที) ก็คือให้สอน 5 ครั้ง (ครั้งละ 3 คาบ หรือ 1 ชั่วโมง) ใน 5 ครั้งนี้ ก็จัดแบ่งกิจกรรมเสนอแนะให้พอเหมาะกับการสอนแต่ละครั้ง ซึ่งตามปกติ คู่มือการสอนของกรมวิชาการจะแบ่งไว้ให้แล้วอย่างคร่าว ๆ

(2) เรียบเรียงจุดประสงค์ เนื้อหาและกิจกรรมเสนอแนะในการสอนทักษะทางภาษาในแต่ละครั้ง โดยนำชุดกิจกรรมจากหน่วยการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนที่ต้องการจำนวน 1 ชุดมาแทนที่ในช่วงของการสอนอ่านในใจ แล้วตรวจสอบดูความกลมกลืนของกิจกรรมทั้งชั่วโมง และเวลาที่ใช้อีกครั้ง รวมทั้งจัดเตรียมรายชื่อของสื่อที่จะต้องใช้ในการสอนชั่วโมงนั้นทั้งหมด

การจัดเตรียมแผนการสอน ควรจัดเตรียมเขียนตามหัวข้อที่จำเป็นในการสอนที่ผู้สอนประจำการ ทราบดีอยู่แล้ว ได้แก่

- จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- เนื้อหา หรือแนวคิด
- กิจกรรมการเรียนการสอน
- สื่อและอุปกรณ์
- การวัดและประเมินผล

(3) ตรวจสอบแผนการสอนอีกครั้ง โดยนึกภาพในใจดูว่าถ้าสอนจริงตามข้อความที่เขียนไว้ น่าจะราบรื่นดีหรือไม่ เมื่อตรวจสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว แผนการสอนนั้นก็ถือว่าสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปสอนได้



การเรียงลำดับการสอนตามหน่วยการเรียนรู้ของรูปแบบการสอนทั้ง 10 หน่วย ผู้สอนอาจสอนหน่วยใดหน่วยหนึ่งก่อน-หลัง ก็ได้ใน 8 หน่วย กล่าวคือผู้สอนต้องสอนตามหน่วยเตรียมพร้อมเป็นหน่วยแรก และสอนตามหน่วยหลังเรียนเป็นหน่วยสุดท้ายเสมอ แต่หน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ อาจจะสอนโดยไม่เรียงลำดับก็ได้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเข้ากันได้กับบทเรียนของการสอนตามปกติ

สำหรับผู้สอนที่ต้องการสอนเน้นเฉพาะทักษะการอ่านในใจอย่างเดียวโดยไม่เน้นทักษะทางศิลปะอื่นอีก 3 ทักษะ ก็อาจทำได้โดยจัดเวลาสอนตามชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ ต่อเนื่องกันจนจบ โดยไม่ฝึกทักษะอื่น ซึ่งวิธีนี้เหมาะกับการซ่อมหรือเสริมให้แก่กลุ่มผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากเป็นวิธีที่หวังผลเฉพาะอย่าง

ตัวอย่างแผนการสอน การสอนบทเรียนภาษาไทยบทที่ 11 เรื่องบันทึกของปิติ (ตอนที่ 1) ตั้งแต่ "5 กันยายน 2526.....ถึง.....คืนนี้ ทำการบ้านอ่านหนังสือแล้วก็นอน" ร่วมกับการสอนตามชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ของรูปแบบการสอน ชื่อหน่วย "ความรู้เดิม ทำนายล่วงหน้า"

#### จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกชื่อกลวิธีการอ่าน จากการทำกิจกรรมได้ ได้แก่ การทำนายล่วงหน้า โดยใช้ความรู้เดิม
2. บอกความสำคัญของกลวิธีการทำนายล่วงหน้าและการใช้ความรู้เดิม
3. บอกแนวทางการใช้กลวิธีการทำนายล่วงหน้าและการใช้ความรู้เดิมได้
4. อ่านคำใหม่ในบทเรียนที่ 11 (ตอนที่ 1) ได้
5. อ่านบทเรียนที่ 11 (ตอนที่ 1) ในใจ และจับใจความสำคัญได้
6. พูดยุติแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนบันทึกประจำวันได้
7. แต่งประโยคโดยใช้คำใหม่ บทที่ 11 (ตอนที่ 1) ได้

#### เนื้อหา

1. เนื้อหาของชุดกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ของรูปแบบการสอน
2. คำใหม่บทที่ 11 (ตอนที่ 1) จำนวน 13 คำ
3. เนื้อเรื่องบทที่ 11 (ตอนที่ 1) ตั้งแต่ "5 กันยายน 2526.....ถึง.....คืนนี้ ทำการบ้าน อ่านหนังสือ แล้วก็นอน"

### สื่อการเรียน

1. สื่อการเรียนของชุดกิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ของรูปแบบการสอน
2. แผนภูมิคำใหม่ บทที่ 11 จำนวน 13 คำ (ในคู่มือการสอน ของกรมวิชาการ หน้า 283)
3. หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 2 กรมวิชาการ
4. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรมวิชาการ

เวลาที่ใช้ 3 คาบ หรือ 60 นาที

กิจกรรมการเรียน ในการจัดกิจกรรมการเรียน ครูเพียงแต่นำชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด มาสอนก่อนในช่วงที่ 1 และสอนหนังสือเรียนภาษาไทยต่อในช่วงที่ 2 ดังนี้

ช่วงที่ 1 ครูสอนตามชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 "ความรู้เดิม ทำนายล่วงหน้า" จนจบถึงขั้นสรุป (ประมาณ 25 นาที)

ช่วงที่ 2 ครูสอนบทเรียนที่ 11 (ตอนที่ 1) โดยเชื่อมโยงความรู้เรื่องกลวิธีการอ่าน ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมมาใช้ในการอ่านบทเรียนดังนี้

1. ขั้นนำ ครูนำเสนอถึงชื่อเรื่อง "บันทึกของบิตี" จากชื่อเรื่องนักเรียนคิดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ชักถามให้นักเรียนทำนายว่า การจดบันทึกน่าจะมีเรื่องราวและเหตุการณ์อะไรบ้าง (ครูจดคำตอบไว้บนกระดานดำ) (5 นาที)

2. ขั้นสอน (20 นาที)

- 2.1 ครูจัดแผนภูมิคำใหม่ให้นักเรียนฝึกอ่านและสนทนาถึงความหมาย

- 2.2 ให้นักเรียนอ่านใจเรื่อง "บันทึกของบิตี" (ตอนที่ 1)

โดยให้นักเรียนจับใจความสำคัญและตรวจสอบว่าเนื้อเรื่อง เป็นไปตามที่ได้ทำนายไว้หรือไม่

- 2.3 เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้ว ครูซักถามเนื้อเรื่องคร่าว ๆ โดยเน้นใจความสำคัญ และตรวจสอบชื่อเรื่องกับใจความสำคัญว่าสัมพันธ์กันอย่างไร และอภิปรายถึงการเขียนบันทึกประจำวัน

- 2.4 ครูให้นักเรียนนำคำใหม่มาแต่งประโยคปากเปล่า

3. ขั้นสรุปและประเมินผล (10 นาที)

- 3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียนตอนที่เรียน

- 3.2 ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดวัดความเข้าใจเนื้อเรื่อง (ใน

หนังสือแบบฝึกหัด ของกรมวิชาการ หน้า 85 ข้อ 2.1)

### 3.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ 4

#### 2. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน

เมื่อเขียนแผนการสอนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอให้สำรวจรายชื่อสื่อการเรียนที่ต้องใช้ประกอบการสอน และจัดทำหรือเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งในหน่วยการเรียนรู้จะบอกไว้ในหัวข้อ "สื่อการเรียน" และมีรายละเอียดในภาคผนวก สิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษคือ ขนาดของสื่อ ซึ่งได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้ว ขอให้จัดเตรียมตามนั้น อาจใช้วิธีการถ่ายเอกสาร ขยาย หรือเขียนขึ้นใหม่ก็ได้แล้วแต่สะดวก

#### 3. เตรียมเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีแบบทดสอบอยู่ตอนท้าย เมื่อสอนชุดกิจกรรมชุดสุดท้ายของหน่วยการเรียนรู้แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบและครูเก็บคะแนนบันทึกไว้ในแบบบันทึกคะแนนระหว่างเรียน เมื่อสอนครบทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้ จึงรวมคะแนนเก็บระหว่างเรียนทั้งหมด เพื่อใช้ตัดสินผลการเรียนร่วมกับการสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ขอให้ศึกษารายละเอียดของการวัดและประเมินผลในเอกสารหมายเลข 4 ให้นักเข้าใจและจัดเตรียมแบบทดสอบและแบบบันทึกไว้ให้พร้อม

#### 4. ดำเนินการเรียนการสอน

เมื่อได้จัดเตรียมสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ไว้พร้อมแล้ว จึงดำเนินการสอนตามขั้นตอนดังนี้  
 ขั้นที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน ด้วยแบบสอบ 2 ชุด คือ แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสำรวจความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ตรวจสอบคำตอบให้ค่าคะแนนแล้วบันทึกผลไว้ในแบบบันทึก ดูรายละเอียดในเอกสารหมายเลข 4 (คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้)

ขั้นที่ 2 ดำเนินการสอนตามแผนการเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้จนครบตามกำหนดเวลา

ขั้นที่ 3 ทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบชุดเดิมทั้ง 2 ชุด ตรวจสอบคำตอบให้ค่าคะแนน แล้วนำผลการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน เพื่อตัดสินผลการเรียน โดยนำคะแนนเก็บระหว่างเรียนมาพิจารณาด้วย ดูรายละเอียดในเอกสารหมายเลข 4 (คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้)

เนื่องจากรูปแบบการสอนนี้มีลักษณะ เฉพาะที่เน้นเรื่องกลวิธีการอ่าน ในการดำเนินการสอนตามรูปแบบการสอนให้บรรลุผลดี จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบทบาทครู ครูผู้นำรูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยเน้นกลวิธีการอ่าน-การคิด ไปใช้ เมื่อได้ปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ถือได้ว่าเป็นผู้ที่เข้าใจหลักการและจุดเน้นของรูปแบบการสอนแล้ว เมื่อปฏิบัติตามการสอนจริง จึงควรคำนึงถึงบทบาทที่สำคัญต่อไปนี้

(1) เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในกิจกรรมการเรียน เนื่องจาก การสอนที่เน้นกระบวนการทางสมองหรือการคิดเช่นนี้ เป็นนามธรรมที่เข้าใจยาก และมองเห็นผลได้ช้า จึงอาจทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้ง่าย ครูจึงควรใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ เข้าช่วยให้ผู้เรียนสนใจตลอดเวลา ตั้งแต่ นำเข้าสู่บทเรียนจนจบ เช่น การใช้น้ำเสียง ท่าทาง เป็นต้น

(2) เป็นผู้รู้จักตั้งคำถามแบบต่าง ๆ เนื่องจากรูปแบบการสอนนี้เน้นวิธีการสอนแบบให้เด็กได้คิด และค้นพบข้อความรู้ต่าง ๆ จากการทำกิจกรรมด้วยตนเอง และเน้นการวิเคราะห์กระบวนการอ่าน ครูจึงควรมีความสามารถในการใช้คำถาม และใช้คำถามได้ครบถ้วน ตามที่ให้แนวทางไว้ในหน่วยการเรียน โดยเฉพาะในขั้นตอนการอภิปรายเพื่อสรุปแนวคิดด้านกลวิธีการอ่าน

(3) เป็นผู้ให้กำลังใจและให้การเสริมแรงที่ดี เนื่องจากรูปแบบการสอนมีจุดประสงค์สำคัญ คือให้ผู้เรียนรู้จักกลวิธีการอ่านและ เห็นความสำคัญของกลวิธีนั้น และต้องการรับไปใช้ในสถานการณ์การอ่านอื่น ๆ ด้วยตนเอง ผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะคิดและ เข้าใจว่า ผู้อื่นเช่นครูเป็นผู้ที่จะช่วยให้เขาพัฒนาการอ่านได้มากกว่าตนเอง ครูจึงต้องสร้างความคิด และความเชื่อให้ใหม่ว่า ตัวของเขาเองเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาตนเองด้านการอ่าน จึงต้องใช้การเสริมแรง และให้กำลังใจเมื่อผู้เรียนทำกิจกรรมหรือตอบคำถามได้ถูกต้อง

(4) เป็นผู้เปิดใจกว้าง เพื่อรับความคิดเห็นและการสรุปของผู้เรียนพร้อม ๆ กับเป็นผู้จูงใจผู้เรียนให้เห็นด้วยกับการสรุปของครู เนื่องจากในหน่วยการเรียนมีกิจกรรมหลายประการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สรุปเอง ตั้งชื่อเอง เช่น ให้ตั้งชื่อกลวิธีการอ่าน ให้วิเคราะห์ข้อความข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นหรือการสรุปของผู้เรียนอาจไม่ตรงกับที่ได้ให้แนวตอบหรือแนวคิดไว้ ครูไม่ควรแสดงอาการที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าตนเองทำผิด แต่ควรใช้ประสบการณ์ที่เป็นผู้ใหญ่ว่า จูงผู้เรียนด้วยวิธีละมุนละม่อมมาให้เห็นด้วยกับข้อสรุปที่กำหนดไว้

2) ด้านบรรยากาศในการเรียน บรรยากาศในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกสบายใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ การสอนอย่างเป็นระบบ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี ดังนั้นผู้สอนควรสอนให้ได้ตามขั้นตอน และวิธีการที่ได้เตรียมล่วงหน้า นอกจากนี้อาจเสริมบรรยากาศการเรียนด้วยการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการอ่านไว้ในห้องเรียน จัดมุมอ่านหนังสือไว้ในห้องเรียนโดยจัดหาหนังสือมาหมุนเวียนให้ผู้เรียนได้อ่านเสมอ ๆ ให้ผู้เรียนเห็นว่าการอ่านมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อชีวิตของเขา จะเป็นวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนต้องการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

## 5. การสรุปการเรียน

หลังจากที่ได้ทดสอบนักเรียน เมื่อเรียนจบทุกหน่วยการเรียนแล้ว ครูควรนำอภิปรายเพื่อเน้นย้ำให้นักเรียนเห็นความสำคัญและประโยชน์ของกลวิธีการอ่านต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ไป โดยยกตัวอย่างคะแนนของความเข้าใจในการอ่านที่เพิ่มขึ้นเป็นเครื่องยืนยันให้นักเรียนเห็นจริงและครูควรซักถามนักเรียนว่าได้ใช้กลวิธีต่าง ๆ มาช่วยในการทำแบบทดสอบหรือไม่ ใช้กลวิธีอะไรบ้าง โดยอาจยกข้อความและข้อความถามในแบบทดสอบบางชุดมาเป็นตัวตั้งในการซักถาม ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ และคิดที่จะนำไปใช้กับสถานการณ์และโอกาสอื่น ๆ อีก

นอกจากนี้ครูควรติดตามผลการใช้กลวิธีการอ่านของนักเรียนอยู่เสมอ โดยการทบทวน ซักถาม กระตุ้นเตือนในโอกาสที่นักเรียนอ่าน เพื่อให้นักเรียนไม่ลืมที่จะใช้กลวิธีเหล่านั้น การฝึกฝนบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองในขณะที่อ่านและ เป็นผู้อ่านที่มีประสิทธิภาพในที่สุด

กรณีการสร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่ เนื่องจากรูปแบบการสอนนี้สร้างขึ้นสำหรับใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉพาะเนื้อเรื่อง หรือบทอ่าน จึงอาจไม่เหมาะที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนประถมศึกษาชั้นอื่น ๆ นอกจากนั้นเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง บทอ่านเดิมที่มีอยู่อาจไม่เหมาะสมหรือในกรณีที่ต้องการสอนกลวิธีการอ่านอื่น ๆ เพิ่มเติมก็อาจทำได้ โดยสร้างหน่วยการเรียนขึ้นมาใหม่ ทั้งนี้ให้ครูศึกษาและปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไป

## 1. ศึกษาเอกสารหมายเลข 1 คือตัวรูปแบบการสอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบการสอน ศึกษาหลักการ จุดประสงค์ของรูปแบบการสอนให้เข้าใจ เพราะองค์ประกอบที่กล่าวมานี้ ต้องยึดถือเป็นหลักในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ ไม่เปลี่ยนแปลง

1.2 ศึกษาลักษณะของเนื้อหา ซึ่งกำหนดไว้เป็น 2 ลักษณะ คือบทอ่าน และกลวิธีการอ่าน การสร้างหน่วยการเรียนรู้ใหม่ ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาใหม่ให้ปฏิบัติดังนี้

### การสร้างบทอ่าน ดำเนินการดังนี้

1) กำหนดประเภทของบทอ่านให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประถมศึกษาชั้นที่ต้องการสอน เช่น ประเภทสารคดี ร้อยแก้ว ร้อยกรอง คำคล้องจอง คำขวัญ โฆษณา ฯลฯ

2) รวบรวมเรื่องราวประเภทต่าง ๆ มาไว้มาก ๆ โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ได้แก่

- ตรงตามจุดประสงค์การสอนกลวิธีการอ่านที่ต้องการ เช่น ต้องการสอนมนต์ศรี เรื่องการสร้างภาพในใจ ก็ควรหาเนื้อเรื่องที่สามารถสร้างภาพในใจได้ค่อนข้างชัดเจน อาจเป็นเหตุการณ์หรือนิทาน

- มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ซึ่งอาจเทียบจากประมวลคำศัพท์ของชั้นนั้น ๆ

- ความสั้นยาวเหมาะสมกับวัยและช่วงความสนใจ

- สนองความต้องการและความสนใจ และสอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน ทำได้โดยการศึกษาจากเอกสารหรือการสำรวจความสนใจของนักเรียนก่อน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกบทอ่าน

- เนื้อหาสาระมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อนักเรียนทางใดทางหนึ่ง เช่น ให้ความรู้ มีคติสอนใจ ให้ความบันเทิงที่แฝงคติ ฯลฯ

3) เลือกบทอ่านที่เหมาะสม นำมาใช้เป็นสื่อในการสอน

การสร้างเนื้อหาที่เป็นกลวิธีการอ่าน กลวิธีการอ่านเป็นเนื้อหาสำคัญที่ต้องการสอนในรูปแบบการสอนนี้ ผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้ใหม่ อาจสอนกลวิธีการอ่านที่มีอยู่ 8 ประการ ในรูปแบบการสอนเหมือนเดิม หรืออาจค้นคว้าหากกลวิธีการอ่านอื่นมาสอนก็ได้ โดยดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน ทำความเข้าใจกลวิธีการอ่าน เหล่านั้น และ เลือกกลวิธีที่เห็นว่ามีค่าสำคัญ ช่วยให้การอ่านได้ผลดี และ เต็มในวัยที่ต้องการ สอนสามารถเข้าใจได้และปฏิบัติได้ ยกตัวอย่างที่มีในรูปแบบการสอน เช่น

การมีสมาธิ คือการที่ผู้อ่านเอาใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน ใจไม่วอกแวก พยายามตัดสิ่งแวดลอมและเสียงรบกวนรอบ ๆ ตัวออกให้ได้ เพราะคนเราไม่สามารถอยู่ในที่เงียบ ๆ ได้เสมอไป ดังนั้นจึงต้องฝึกตนให้มีสมาธิ การมีสมาธิเป็นกลวิธีการอ่านอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การอ่าน ได้ผลดี

การสร้างภาพในใจ คือการที่ผู้อ่านพยายามคิดตามข้อความที่อ่านให้ เป็นภาพ อาจเป็นวัตถุหรือเหตุการณ์ก็ได้ ซึ่งจะทำให้เข้าใจเรื่องได้เร็ว เข้าใจได้ดี และจำได้นาน เช่น เมื่ออ่านคำว่า "ทะเลทราย" ถ้าผู้อ่านมีภาพผืนทรายที่กว้างใหญ่ไพศาล มีแต่ความแห้งแล้ง ไม่มีพืช ไม่มีน้ำ ผุดขึ้นในใจ ย่อมทำให้การอ่านได้ผลดี ได้รับอรรถรสและความเข้าใจ ได้ดีกว่าการอ่านแบบผ่านเลยไปเฉย ๆ

2) เมื่อศึกษาและเลือกกลวิธีการอ่านที่ต้องการสอนได้แล้ว ให้เขียนเป็น แนวคิดหรือมโนทัศน์เกี่ยวกับกลวิธีการอ่านเหล่านั้นว่า มีความสำคัญอย่างไร เป็นผลดีต่อความ เข้าใจอย่างไร ดูตัวอย่างจากเอกสารหมายเลข 2 (หน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูป)

3) จัดแบ่งและเรียบเรียงลำดับกลวิธีการอ่านว่าจะสอนอะไรก่อน สอน อะไรหลัง โดยจัดกลวิธีหนึ่งหรือสอง-สามกลวิธีที่สัมพันธ์กัน เป็นหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ เช่น "การ ทำนาย การใช้ความรู้เดิม" ซึ่งต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

2. ศึกษาเอกสารหมายเลข 2 คือหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปที่ใช้สอนนักเรียนชั้นประถม ปีที่ 6 ใช้หน่วยการเรียนรู้นี้เป็นตัวอย่างในการสร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นมาใหม่ และปฏิบัติดังนี้

2.1 ศึกษาองค์ประกอบย่อยของหน่วยการเรียนรู้ว่ามีสิ่งใดบ้าง แล้วเขียนรายละเอียด ที่ละองค์ประกอบ กำหนดเนื้อหาทั้งที่เป็นบทอ่าน และกลวิธีการอ่านที่ได้เลือกและแบ่งไว้อย่างคร่าว ๆ ให้สัมพันธ์กัน

2.2 ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติการใช้กลวิธีการอ่าน ในขั้นดำเนินกิจกรรม และในขั้นอภิปราย ออกแบบคำถามให้นักเรียนได้วิเคราะห์กลวิธีการอ่านใน แง่มุมต่าง ๆ ดูคำอธิบายการออกแบบกิจกรรมแต่ละขั้นในเอกสารหมายเลข 1 (ตัวรูปแบบการสอน) และดูตัวอย่างของกิจกรรมจากเอกสารหมายเลข 2 (หน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูป)

2.3 สร้างแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือด้านความเข้าใจในการอ่าน และด้านกลวิธีการอ่าน เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ด้านละ 5 ข้อ ดูตัวอย่างในเอกสารหมายเลข 2 (หน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูป)

2.4 เมื่อเขียนองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ครบแล้ว ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบย่อยด้วยกัน และความสอดคล้องระหว่างหน่วยการเรียนรู้กับองค์ประกอบใหญ่ของรูปแบบการสอนอีกครั้งว่าตรงกับหลักการ จุดประสงค์ของรูปแบบการสอนหรือไม่

3. ศึกษาเอกสารหมายเลข 4 คือ คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้สร้างหน่วยการเรียนรู้อาจใช้แบบทดสอบเดิมที่มีในรูปแบบการสอน หรืออาจสร้างขึ้นใหม่ก็ได้

เมื่อครูได้สร้างหน่วยการเรียนรู้ขึ้นใหม่เรียบร้อยแล้ว ในขั้นจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อการสอนและชั้นการสอน ก็ปฏิบัติเหมือนกับกรณีการนำหน่วยการเรียนรู้สำเร็จรูปไปสอน ซึ่งได้แนะนำไว้ในส่วนแรกของ เอกสารนี้แล้ว

## 2.2 หน่วยการเรียนรู้ - เอกสารหมายเลข 3

หน่วยการเรียนรู้เป็นเอกสารคู่มือการจัดกิจกรรมการสอนสำหรับครู มีจำนวนทั้งสิ้น 10 หน่วย แต่ละหน่วยมีองค์ประกอบต่าง ๆ เหมือนกัน องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ได้กำหนดขึ้นตามหลักการของรูปแบบการสอน ได้แก่

- 1) ชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 2) คำชี้แจง
- 3) จุดประสงค์ทั่วไป
- 4) กิจกรรมการเรียนการสอน จัดเป็นชุด แต่ละชุดมีองค์ประกอบย่อยดังนี้
  - 4.1 จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - 4.2 เนื้อหา
  - 4.3 สื่อการเรียนรู้
  - 4.4 เวลาที่ใช้
  - 4.5 ขั้นตอนการดำเนินงานกิจกรรม
  - 4.6 ภาคผนวก



5) การประเมินผล (หลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้)

รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ค.

### 2.3 คำแนะนำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำรูปแบบการสอน - เอกสาร

หมายเลข 4

#### คำแนะนำ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประจำรูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ  
โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา

#### คำนำ

เอกสารฉบับนี้เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมของรูปแบบการสอน เอกสารนี้จะบอกให้ผู้สอนทราบถึงสิ่งที่ต้องศึกษาและจัดเตรียม รวมทั้งวิธีปฏิบัติในการวัดและประเมินผล ซึ่ง เอกสารรูปแบบการสอน เอกสารคำแนะนำการใช้รูปแบบ และหน่วยการเรียนรู้มีได้บอกรายละเอียดไว้

โปรดศึกษาและทำความเข้าใจขั้นตอน รายละเอียดของการวัดและประเมินผล และปฏิบัติตามคำแนะนำเหล่านั้น

#### รายละเอียดของการวัดและประเมินผล

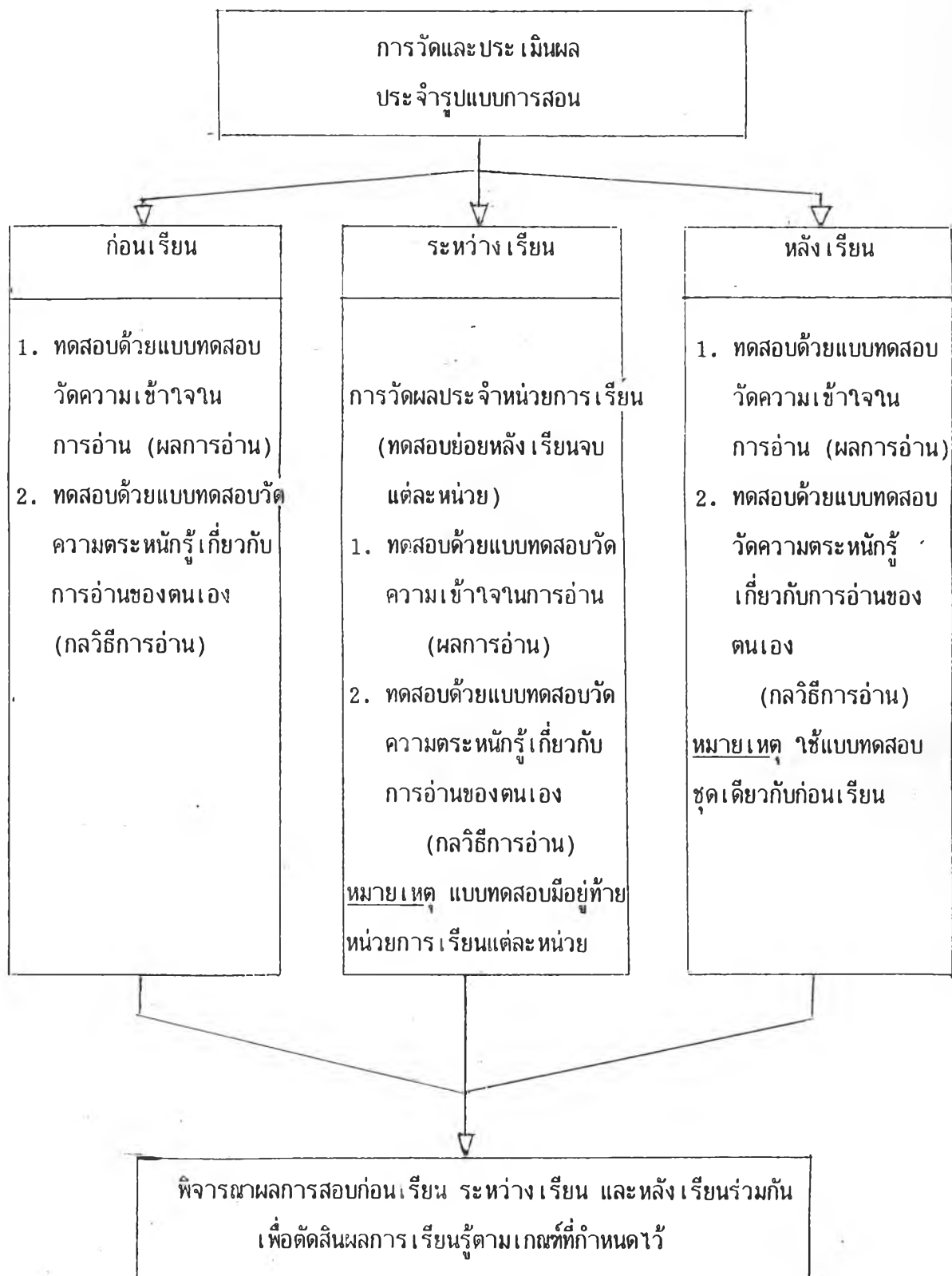
รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด สำหรับนักเรียนประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) เป็นรูปแบบการสอนที่มีเป้าหมาย 2 ประการคือ

1. พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิม
2. พัฒนาความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ของนักเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิม

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทั้ง 2 ประการดังกล่าว จึงกำหนดการวัดและประเมินผลนักเรียนไว้ดังนี้

1. เนื้อหาที่วัด เนื่องจากรูปแบบการสอนนี้เน้นทั้งผลการอ่าน คือความเข้าใจในการอ่าน และ เน้นกลวิธีการอ่านตามเป้าหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงประเมินผลการเรียนรู้ 2 ด้านคือ
    - 1.1 ความเข้าใจในการอ่าน (ผลการอ่าน)
    - 1.2 ความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง (กลวิธีการอ่าน)
  2. วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีการทดสอบ ด้วยแบบทดสอบดังนี้
    - 2.1 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน (วัดก่อนเรียนและหลังเรียน)
    - 2.2 แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง (วัดก่อนเรียนและหลังเรียน)
    - 2.3 แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ (ใช้วัดผลระหว่างเรียน)
  3. ระยะเวลาในการทดสอบ การวัดผลตามรูปแบบการสอนนี้ กำหนดให้มีการทดสอบ 3 ระยะคือ
    - 3.1 การทดสอบก่อนเรียน เป็นการทดสอบก่อนที่นักเรียนจะเรียนด้วยชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ โดยทดสอบนักเรียนในช่วงแรกก่อนที่จะเรียนด้วยชุดกิจกรรม โดยใช้แบบทดสอบ 2 ชุด (ในข้อ 2.1 และ 2.2)
    - 3.2 การสอบระหว่างเรียน เป็นการทดสอบย่อย ๆ หลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย โดยเริ่มตั้งแต่หน่วยที่ 2-9 รวม 8 ชุด ส่วนหน่วยที่ 1 และ 10 เป็นกิจกรรมเตรียมตัวและสรุปการเรียนรู้ จึงไม่มีการทดสอบ (ใช้แบบทดสอบข้อ 2.3 ซึ่งอยู่ที่ท้ายหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย)
    - 3.3 การทดสอบหลังเรียน เป็นการทดสอบหลังจากที่นักเรียนได้เรียนจบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว โดยใช้แบบทดสอบ 2 ชุด เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบนักเรียนก่อนเรียนในข้อ 3.1
- หลังจากทดสอบนักเรียนครบทั้ง 3 ระยะแล้ว นำคะแนนที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้

สรุปแผนภูมิแสดงภาพรวมของการวัดและประเมินผล ดังนี้



4. เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของรูปแบบการสอน จึงกำหนดการพิจารณาและตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ทราบพัฒนาการ ทั้ง 2 ด้าน (ความเข้าใจในการอ่าน และกลวิธีการอ่าน) อย่างชัดเจน ทั้งนี้นักเรียนแต่ละคนที่จะถือว่ามีการเรียนรู้ในระดับที่น่าพอใจ ก็ต่อเมื่อผ่านเกณฑ์การประเมินผลต่อไปนี้

4.1 ด้านความเข้าใจในการอ่าน (ผลการอ่าน) ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินดังนี้

(1) เปรียบเทียบคะแนนความเข้าใจในการอ่านก่อนเรียนกับหลังเรียน จะต้องพัฒนาดีขึ้น และคะแนนหลังเรียนที่พัฒนาขึ้นนั้นจะต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

(2) คะแนนความเข้าใจในการอ่าน จากการทดสอบย่อยหลังเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียน จำนวน 8 ครั้ง รวมกันแล้วได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินด้านผลการอ่านทั้ง 2 ประการ จึงจะถือว่าผ่านการประเมินผลด้านผลการอ่าน

4.2 ด้านกลวิธีการอ่าน ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินดังนี้

(1) เปรียบเทียบคะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ก่อนเรียนกับหลังเรียนจะต้องพัฒนาขึ้น และคะแนนหลังเรียนที่พัฒนาขึ้นนั้นจะต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

(2) คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน จากการทดสอบย่อยหลังเรียน แต่ละหน่วยการเรียน จำนวน 8 ครั้ง รวมกันแล้วได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินด้านกลวิธีการอ่านทั้ง 2 ประการ จึงจะถือว่าผ่านการประเมินผลด้านกลวิธีการอ่าน

เมื่อได้ดำเนินการพิจารณาผลการสอบทั้ง 2 ด้านแล้ว จึงนำมาพิจารณาตัดสินผลการเรียนรู้

#### การตัดสินผลการเรียนรู้

นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินผลทั้ง 2 ด้าน ตามข้อ 4.1 และ 4.2 (ด้านผลการอ่าน และด้านกลวิธีการอ่าน) จึงจะถือว่าผ่าน และผลการเรียนรู้ในระดับที่น่าพอใจ

5. ขั้นตอนการดำเนินการวัดและประเมินผล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

5.1 ทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับคือ

(1) ทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

(2) ทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง จำนวน 18 ข้อ

ใช้เวลา 45 นาที

5.2 บันทึกคะแนนการสอนในข้อ 5.1 ทั้ง 2 ฉบับ ลงในแบบบันทึก

5.3 สอนนักเรียนด้วยชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ และทดสอบย่อยด้วยแบบทดสอบท้ายหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย (ตั้งแต่หน่วยที่ 2 ถึง 9) ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

5.4 บันทึกคะแนนการสอบ ในข้อ 5.3 ลงในแบบบันทึก

5.5 เมื่อสอนครบทุกหน่วยแล้ว ทดสอบนักเรียนด้วยแบบทดสอบ 2 ฉบับ ในข้อ

5.1 ที่ใช้ทดสอบนักเรียนก่อนเรียน

5.6 นำผลการสอบที่บันทึกไว้ในแบบบันทึกทั้งหมดมาพิจารณาตัดสินผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ในข้อ 4

เอกสารที่ต้องจัดเตรียม จากรายละเอียดของการวัดและประเมินผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับการวัดและประเมินผลที่ครูจะต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า หลายอย่าง ดังนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	แหล่ง (ตัวอย่าง)
1	แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน	เท่ากับจำนวนนักเรียน	ท้ายเอกสารนี้
2	แบบบันทึกผลการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน	1 ชุด	ท้ายเอกสารนี้
3	แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง	เท่ากับจำนวนนักเรียน	ท้ายเอกสารนี้
4	แบบบันทึกผลการทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง	1 ชุด	ท้ายเอกสารนี้
5	แบบทดสอบระหว่างเรียนวัดความเข้าใจในการอ่านและกลวิธีการอ่าน	เท่ากับจำนวนนักเรียน (มีทั้งหมด 8 ชุด)	ในภาคผนวกท้ายหน่วยการเรียนรู้ที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 9
6	แบบบันทึกผลการทดสอบระหว่างเรียน (ประจำหน่วยการเรียนรู้)	1 ชุด (บันทึกผลการทดสอบทุกหน่วยการเรียนรู้ในฉบับเดียวกัน)	ท้ายเอกสารนี้

### คำแนะนำในการช่วยเหลือนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์

เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายคือ นักเรียนทุกคนเกิดมีผลการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจนถึงระดับที่น่าพอใจ จึงขอให้ผู้นิรूपแบบการสอนไปใช้ปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

1. หลังจากทดสอบนักเรียนก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบ 2 ชุด และบันทึกผลการทดสอบลงในแบบบันทึกแล้ว จะเห็นว่าในแบบบันทึกจะทำให้เราทราบถึงผลการสอบของนักเรียนเป็นรายบุคคล และเป็นรายชื่อ กล่าวคือ เราจะทราบว่าเด็กคนใดทำข้อสอบข้อใดไม่ถูก ขอให้ครูเอาใจใส่พิจารณาผลการสอบของนักเรียนที่ได้คะแนนรวมน้อยกว่าร้อยละ 50 เป็นพิเศษ โดยนำแบบบันทึกผลไปตรวจสอบกับข้อสอบ ซึ่งมีคำแนะนำไว้ว่า ข้อใดเป็นการทดสอบเรื่องใด สมรรถภาพใด เมื่อตรวจสอบแล้วจะทำให้เราทราบว่า นักเรียนแต่ละคนบกพร่องเรื่องใด

2. ใช้ข้อมูลของนักเรียนที่เก็บไว้ในข้อ 1 ให้เป็นประโยชน์ โดยเมื่อเริ่มสอนด้วยชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียน ให้เอาใจใส่นักเรียนที่มีข้อบกพร่องเป็นพิเศษ เพื่อให้เขาเกิดการเรียนรู้เหมือน ๆ กับคนอื่น ๆ

3. หลังจากทดสอบด้วยแบบทดสอบย่อยหลังหน่วยการเรียนแต่ละหน่วย ถ้าปรากฏว่านักเรียนคนใดได้คะแนนหน่วยใดน้อยกว่าร้อยละ 60 ให้ครูหาวิธีการซ่อมเสริมสาระความรู้ในหน่วยการเรียนนั้นให้แก่เด็กเรียน เช่น หาบทอ่านมาสร้างแบบฝึกหัดให้นักเรียนลองทำ ซักถามข้อสงสัยและอธิบายสาระที่ยังไม่เข้าใจ เป็นรายกลุ่มย่อยหรือรายบุคคล ทั้งนี้ให้ครูเริ่มแก้ไขข้อบกพร่อง หรือซ่อมเสริมตั้งแต่หน่วยที่ 1 เป็นต้นไป เพราะแต่ละหน่วยการเรียนมีความสำคัญเท่า ๆ กัน

4. หลังจากทดสอบนักเรียนหลังเรียน และนำผลการทดสอบในระยะต่าง ๆ มาพิจารณาตามเกณฑ์ แล้วพบว่านักเรียนคนใดมีคะแนนไม่ถึงร้อยละ 60 ซึ่งไม่ผ่านตามเกณฑ์ ขอให้ครูตรวจสอบผลการสอบเป็นรายคน และรายข้ออีกครั้งว่านักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องใด เมื่อทราบแล้ว ให้ครูช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นโดยใช้วิธีการซ่อมเสริมสาระความรู้ให้เช่นเดียวกับช่วงระหว่างเรียน เช่น หาบทอ่านใหม่มาให้นักเรียนฝึกการอ่านและคิด จนมีทักษะดีขึ้นกว่าเดิม

### เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

เครื่องมือหรือเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลประจำรูปแบบการสอน ดังที่ได้กล่าวถึงข้างต้น มีดังนี้

1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน (พร้อมคู่มือ)
2. แบบทดสอบ วัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง (พร้อมคู่มือ)
3. แบบทดสอบย่อยประจำหน่วยการเรียนรู้
4. แบบบันทึกผลการทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
5. แบบบันทึกผลการทดสอบความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง
6. แบบบันทึกผลการทดสอบระหว่างเรียน (ประจำหน่วยการเรียนรู้)

ต่อจากนี้จะได้นำเสนอเครื่องมือแต่ละอย่างไว้ ซึ่งครูอาจจะนำไปใช้ได้เลยหรืออาจจะสร้างขึ้นใหม่ตามความต้องการ โดยถือเอาเครื่องมือที่นำเสนอนี้เป็นตัวอย่าง

หมายเหตุ ในที่นี้จะขอเสนอเครื่องมือรายการที่ 1, 2, 4, 5, 6 ไว้เท่านั้น ส่วนเครื่องมือรายการที่ 3 คือแบบทดสอบย่อย ได้บรรจุไว้ท้ายหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยแล้ว จึงไม่นำเสนอในที่นี้

1. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน (ศึกษารายละเอียดของแบบทดสอบในภาคผนวก ง)

### คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยฉบับนี้ สร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนการอ่านภาษาไทย ด้วย "รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด"

ความเข้าใจในการอ่านที่มุ่งวัดจำแนกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. การอ่านโดยใช้วิจารณญาณ ซึ่งมีทักษะย่อยดังนี้
  - 1.1 การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
  - 1.2 การแยกเรื่องที่เป็นจริงได้กับเรื่องเพื่อฝัน
  - 1.3 การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ
  - 1.4 การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ
  - 1.5 การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่าเพื่อการยอมรับสิ่งที่อ่าน
  - 1.6 การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง



2. การอ่านตีความ ซึ่งมีทักษะย่อยดังนี้
  - 2.1 การกล่าวสรุป
  - 2.2 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
  - 2.3 การเข้าใจสำนวนภาษา
  - 2.4 การตั้งหัวข้อเรื่อง
  - 2.5 การเก็บใจความสำคัญ และรายละเอียดสำคัญ
  - 2.6 การเรียงลำดับเหตุการณ์
  - 2.7 การเปรียบเทียบ
  - 2.8 การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล
  - 2.9 การเชื่อมโยงสยบุคคลในเรื่อง
3. การอ่านขั้นนำไปใช้ เป็นการวัดความคิดในการนำความรู้ ข้อคิด คติ จากสิ่งที่อ่านไปใช้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและส่วนรวม
4. การอ่านตามตัวอักษร ซึ่งมีทักษะย่อยดังนี้
  - 4.1 การชี้คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนาม
  - 4.2 การหาประโยชน์สำคัญ
  - 4.3 การตั้งหัวข้อเรื่อง
  - 4.4 การเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญ
  - 4.5 การทำตามคำสั่งหรือคำแนะนำ
  - 4.6 การเรียงลำดับเหตุการณ์

#### ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยนี้ เป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นตามระดับของการอ่านที่มุ่งวัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

## 1. การอ่านตามตัวอักษร จำนวน 11 ข้อ ตามทักษะย่อย ดังนี้

- ข้อ 6 - การชี้คำสรรพนามที่ใช้แทนคำนาม.....บันทึกดี
- ข้อ 8 - การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล.....บันทึกดี
- ข้อ 12 - การกล่าวสรุป.....คำสัมพัทธ์ล่องจง
- ข้อ 14 - การเก็บใจความสำคัญ.....สารคดี
- ข้อ 15 - การตั้งหัวข้อเรื่อง.....สารคดี
- ข้อ 16 - การเรียงลำดับเหตุการณ์.....บันทึกดี
- ข้อ 19 - การตั้งหัวข้อเรื่อง.....บันทึกดี
- ข้อ 29 - การเปรียบเทียบ.....ข่าวสาร
- ข้อ 35 - การเก็บใจความสำคัญ.....สารคดี
- ข้อ 44 - การเก็บรายละเอียด.....โฆษณา
- ข้อ 46 - การทำตามคำแนะนำหรือคำสั่ง.....โฆษณา

## 2. การอ่านตีความ จำนวน 12 ข้อ ตามทักษะย่อย ดังนี้

- ข้อ 1 - การเรียงลำดับเหตุการณ์.....สารคดี
- ข้อ 2 - ชี้อนุสนธิบุคคลในเรื่อง.....สารคดี
- ข้อ 5 - การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า.....บันทึกดี
- ข้อ 7 - การตั้งหัวข้อเรื่อง.....บันทึกดี
- ข้อ 10 - การเปรียบเทียบ.....บันทึกดี
- ข้อ 17 - การเข้าใจสำนวนภาษา.....คำสัมพัทธ์ล่องจง
- ข้อ 20 - การชี้อนุสนธิบุคคลในเรื่อง.....บันทึกดี
- ข้อ 22 - การกล่าวสรุป.....สารคดี
- ข้อ 23 - การเข้าใจสำนวนภาษา.....สารคดี
- ข้อ 30 - การเข้าใจสำนวนภาษา.....คำขวัญ
- ข้อ 32 - การเปรียบเทียบ.....คำขวัญ
- ข้อ 47 - การตั้งหัวข้อเรื่อง.....สารคดี

3. การอ่านโดยใช้วิจารณ์ จำนวน 23 ข้อ ตามทักษะย่อย ดังนี้

- ข้อ 3 - การบอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง.....สารคดี
- ข้อ 11 - การบอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง.....คำสัมภาษณ์ล่องจวง
- ข้อ 13 - การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่า.....คำสัมภาษณ์ล่องจวง
- ข้อ 18 - การบอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง.....บทร้อยกรอง
- ข้อ 21 - การบอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง.....บทร้อยกรอง
- ข้อ 24 - การบอกจุดประสงค์ของผู้แต่ง.....สารคดี
- ข้อ 25 - การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น.....สารคดี
- ข้อ 26 - การกล่าวสรุป.....สารคดี
- ข้อ 27 - การแยกเรื่องที่เป็นจริงได้กับเรื่องเพื่อฝัน.....สารคดี
- ข้อ 28 - การแยกเรื่องที่เป็นจริงได้กับเรื่องเพื่อฝัน.....ข่าวสาร
- ข้อ 31 - การพิจารณาโฆษณา.....คำสัมภาษณ์
- ข้อ 33 - การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง.....คำสัมภาษณ์
- ข้อ 34 - การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่า.....คำสัมภาษณ์
- ข้อ 37 - การพิจารณาโฆษณา.....โฆษณา
- ข้อ 38 - การพิจารณาโฆษณา.....โฆษณา
- ข้อ 39 - การพิจารณาโฆษณา.....โฆษณา
- ข้อ 40 - การพิจารณาโฆษณา.....โฆษณา
- ข้อ 41 - การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง.....โฆษณา
- ข้อ 42 - การพิจารณาโฆษณา.....โฆษณา
- ข้อ 45 - การพิจารณาโฆษณา.....ข่าวสาร
- ข้อ 48 - การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง.....ข่าวสาร
- ข้อ 49 - การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง.....ข่าวสาร
- ข้อ 50 - การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น.....ข่าวสาร

4. การอ่านชั้นนำใบ้ จำนวน 4 ข้อ (ไม่มีทักษะย่อย) ดังนี้

- ข้อ 4 - สารคดี
- ข้อ 9 - บันเทิงคดี

- ข้อ 36 - สารคดี  
ข้อ 43 - โฆษณา

#### ระยะเวลาในการทดสอบ

แบบทดสอบนี้ เป็นแบบทดสอบประจำรูปแบบการสอน ใช้วัดความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน 2 ระยะ ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียน เป็นการทดสอบก่อนที่นักเรียนจะเรียนอ่านภาษาไทยตามรูปแบบการสอน
2. การทดสอบหลังเรียน เป็นการทดสอบหลังจากที่นักเรียนได้เรียนอ่านภาษาไทยตามรูปแบบการสอน ครบทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้แล้ว

#### การตรวจให้คะแนนและการบันทึกผลการทดสอบ

คำตอบที่ตรงกับคำเฉลยให้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ตรงกับคำเฉลยให้ 0 คะแนน

เมื่อตรวจให้คะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นำคะแนน และผลการทำข้อสอบแต่ละข้อของนักเรียนไปบันทึกลงในแบบบันทึกผลการทดสอบ

## เฉลย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- |           |           |
|-----------|-----------|
| ข้อ 1. ค  | ข้อ 26. ค |
| ข้อ 2. ก  | ข้อ 27. ค |
| ข้อ 3. ค  | ข้อ 28. ข |
| ข้อ 4. ค  | ข้อ 29. ง |
| ข้อ 5. ข  | ข้อ 30. ค |
| ข้อ 6. ข  | ข้อ 31. ข |
| ข้อ 7. ก  | ข้อ 32. ข |
| ข้อ 8. ง  | ข้อ 33. ก |
| ข้อ 9. ง  | ข้อ 34. ง |
| ข้อ 10. ข | ข้อ 35. ก |
| ข้อ 11. ข | ข้อ 36. ข |
| ข้อ 12. ค | ข้อ 37. ก |
| ข้อ 13. ข | ข้อ 38. ง |
| ข้อ 14. ก | ข้อ 39. ข |
| ข้อ 15. ก | ข้อ 40. ค |
| ข้อ 16. ง | ข้อ 41. ง |
| ข้อ 17. ก | ข้อ 42. ข |
| ข้อ 18. ค | ข้อ 43. ง |
| ข้อ 19. ข | ข้อ 44. ก |
| ข้อ 20. ก | ข้อ 45. ข |
| ข้อ 21. ก | ข้อ 46. ง |
| ข้อ 22. ง | ข้อ 47. ค |
| ข้อ 23. ค | ข้อ 48. ข |
| ข้อ 24. ง | ข้อ 49. ง |
| ข้อ 25. ก | ข้อ 50. ก |

2. แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6  
(ศึกษารายละเอียดของแบบทดสอบในภาคผนวก ง)

คู่มือการใช้แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองฉบับนี้ สร้างขึ้นโดยมีจุดประสงค์เพื่อใช้ตรวจสอบความตระหนักรู้เกี่ยวกับกลวิธีการอ่านในใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลัง เรียนการอ่านภาษาไทยด้วย "รูปแบบการสอนอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กลวิธีการอ่าน-การคิด"

กลวิธีการอ่านที่มุ่งตรวจสอบจำแนกเป็น 8 กลวิธี ได้แก่

1. การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
2. การปรับความเร็วในการอ่าน
3. การสร้างภาพในใจ
4. การระลึกถึงความรู้เดิม
5. การทำนาย
6. การตั้งคำถามถามตนเอง
7. การย่อใจความสิ่งที่อ่าน
8. การตรวจสอบและประเมินตนเอง

ลักษณะของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองนี้ เป็นแบบผสมผสานคำถามแบบปรนัย และคำถามปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบบอกเหตุผลของคำตอบด้วย ซึ่งจะทำให้ทราบว่าผู้ตอบเคยใช้กลวิธีการอ่านเหล่านั้นและทราบความสำคัญหรือประโยชน์ของกลวิธีการอ่าน แต่ละอย่างหรือไม่เพียงใด แบบสำรวจนี้มีจำนวนข้อคำถาม 18 ข้อ ซึ่งสร้างขึ้นตามกลวิธีการอ่านที่มุ่งตรวจสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ข้อ 1 - เป้าหมายของการอ่านในใจ
- ข้อ 2 - การตั้งสมาธิ คิดภาพในใจ
- ข้อ 3 - การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
- ข้อ 4 - การปรับความเร็วในการอ่าน

- ข้อ 5 - การตั้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน
- ข้อ 6 - การปรับความเร็วในการอ่าน
- ข้อ 7 - การสร้างภาพในใจ
- ข้อ 8 - การสร้างภาพในใจ
- ข้อ 9 - การทำนาย
- ข้อ 10 - การระลึกถึงความรู้เดิม
- ข้อ 11 - การระลึกถึงความรู้เดิม
- ข้อ 12 - การทำนายและใช้ความรู้เดิม
- ข้อ 13 - การตั้งคำถามถามตนเอง
- ข้อ 14 - การตั้งคำถามถามตนเอง
- ข้อ 15 - การตั้งคำถามถามตนเอง
- ข้อ 16 - การย่อเรื่อง
- ข้อ 17 - การตรวจสอบและประเมินตนเอง
- ข้อ 18 - การตรวจสอบและประเมินตนเอง

#### ระยะเวลาในการทดสอบ

แบบทดสอบนี้ เป็นแบบทดสอบประจำรูปแบบการสอน ใช้ตรวจสอบความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเองของนักเรียน 2 ระยะคือ

1. การทดสอบก่อนเรียน เป็นการทดสอบก่อนที่นักเรียนจะเรียนอ่านภาษาไทยตามรูปแบบการสอน
2. การทดสอบหลังเรียน เป็นการทดสอบหลังจากที่นักเรียนได้เรียนอ่านภาษาไทยตามรูปแบบการสอนครบทั้ง 10 หน่วยการเรียนรู้แล้ว

#### การตรวจให้คะแนนและการบันทึกผลการทดสอบ

คำตอบปรนัย (ใช่ ไม่ใช่) ที่ตรงกับคำเฉลยให้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ตรงกับคำเฉลยให้ 0 คะแนน

คำตอบปลายเปิด คือ เหตุผลของผู้ตอบต่อการตอบคำถามแบบปรนัย ซึ่งแต่ละข้อได้กำหนดคำตอบหรือเฉลย ที่เหมาะสมตรงกับทฤษฎีหรือแนวคิดของกลวิธีการอ่านไว้ ให้ผู้ตรวจคำตอบ

นำมาเทียบเป็นเกณฑ์ และพิจารณาให้คะแนนเป็น 3 ค่า ดังนี้

- 0 คะแนน ได้แก่ คำตอบที่แสดงว่าผู้ตอบไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านนั้น หรือไม่เคยใช้กลวิธีการอ่านนั้นมาก่อนเลย เหตุผลที่ตอบจะไม่ตรงกับคำถาม หรือไม่ตรงกับมโนทัศน์ที่ถูกต้องของกลวิธีการอ่านนั้น (คำตอบไปคนละทางกับเฉลย)
- 1 คะแนน ได้แก่ คำตอบที่แสดงว่าผู้ตอบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านนั้นอยู่บ้าง เหตุผลที่ตอบไม่เหมาะสม ไม่ครอบคลุมมโนทัศน์ที่ถูกต้องของกลวิธีการอ่านนั้น (คำตอบมีส่วนใกล้เคียงกับเฉลยแต่ไม่ครบถ้วน)
- 2 คะแนน ได้แก่ คำตอบที่แสดงว่าผู้ตอบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลวิธีการอ่านนั้นเป็นอย่างดี และเคยใช้กลวิธีนั้น เหตุผลที่ตอบเหมาะสม ครอบคลุมมโนทัศน์ที่ถูกต้อง ของกลวิธีการอ่านนั้น

ตัวอย่าง ข้อ 3 มีข้อความให้พิจารณาดังนี้

"แต่ละครั้งทีอ่าน ท่านได้ตั้งจุดประสงค์ของการอ่านไว้ก่อนที่จะ เริ่มอ่านทุกครั้ง เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ อ่านเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน ฯลฯ"

เฉลย คือ "ใช่ ตั้งจุดประสงค์การอ่านไว้ เพื่อจะได้ใช้ความเร็วในการอ่านให้เหมาะสมกับการอ่านครั้งนั้น และใช้วิธีการอ่าน (เช่น อ่านข้ามคำ อ่านเจาะจงหารายละเอียดบางอย่าง อ่านประเมิน) ให้เหมาะสม เพื่อจะได้ประโยชน์จากการอ่าน โดยใช้เวลาเหมาะสม"

คำตอบของนักเรียนและการให้คะแนน

คำตอบที่ได้ 0 คะแนน เช่น "ใช่ เพราะอ่านทุกครั้ง ต้องมีจุดประสงค์ว่าเราอ่านทำไม ทำไมถึงอ่าน"

คำตอบที่ได้ 1 คะแนน เช่น "ใช่ เพราะหากเราไม่ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน เราก็จะอ่านไปเรื่อย ๆ ไม่ได้จดจำอะไร ทำให้เราไม่ได้อะไรจากการอ่าน"

คำตอบที่ได้ 2 คะแนน เช่น "ใช่ เราจะได้อ่านให้ได้ บางทีอ่านนิทาน ก็อ่านเร็ว ๆ เพราะอยากรู้ บางทีจะหาความรู้ก็ต้องคิดให้ได้ แต่มันยาก ต้องอ่านซ้ำ ๆ"



เมื่อตรวจคำตอบเสร็จแล้ว ให้นำคะแนนปรนัย และคะแนนคำตอบปลายเปิดมารวมกัน  
คะแนนเต็มของแต่ละข้อคือ 3 คะแนน ข้อสอบมีทั้งหมด 18 ข้อ ดังนั้นคะแนนเต็มรวมทั้งสิ้น คือ  
54 คะแนน

เมื่อคิดคะแนนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นำคะแนนและผลการทำข้อทดสอบแต่ละข้อของ  
นักเรียนไปบันทึกลงนแบบบันทึกผลการสอบ

---

แบบบันทึกผลการทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน.....  
 ก่อนเรียน       หลังเรียน

ข้อ คนที่															คะแนน	ร้อยละของ	
															รวม	คะแนนเต็ม	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	
จำนวนนักเรียน ตอบถูก																	

ไว้บันทึก ข้อเครื่องหมาย / เลขข้อที่นักเรียนตอบถูก ลงามช่อง  ให้ตรงตามลำดับที่ ของนักเรียนและของข้อสอบ

แบบบันทึกผลกาทดสอบความตระหนักรู้เกี่ยวกับกาอ่านของตนเอง  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่างเรียน.....  
 ก่อนเรียน  หลังเรียน

คนที่	ชื่อ คะแนนเต็ม	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		คะแนน รวม	ร้อยละของ คะแนนเต็ม
		1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2				
1																							
2																							
3																							
4																							
5																							
6																							
7																							
8																							
9																							
10																							
11																							
12																							
13																							
14																							
15																							
16																							
17																							
18																							
19																							
20																							
จำนวนนักเรียนที่ ตอบถูก และให้ เหตุผลเหมาะสม																							

วิธีบันทึก เขียนตัวเลขคะแนนลงในช่อง  ให้ตรงกับลำดับข้อและลำดับที่ของนักเรียน

หมายเหตุ คะแนน 1 ว่างข้อแรก คือ คะแนนเต็มของคำตอบปรนัย

คะแนน 2 ว่างข้อหลัง คือ คะแนนเต็มของคำตอบหลายเปิด

แบบบันทึกผลการทดสอบระหว่างเรียน (ประจำหน่วยการเรียน)  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน.....

หน้าที่...	ด้านผลการอ่าน (ความเข้าใจในการอ่าน)									คะแนน รวม	ร้อยละ	ด้านกระบวนการอ่าน (กลวิธีในการอ่าน)									คะแนน รวม	ร้อยละ	หมายเหตุ							
	2	3	4	5	6	7	8	9	2			3	4	5	6	7	8	9												
คะแนนเต็ม	5	5	5	5	5	5	5	5										(40)										(40)		
1																														
2																														
3																														
4																														
5																														
6																														
7																														
8																														
9																														
10																														
11																														
12																														
13																														
14																														
15																														
16																														
17																														
18																														
19																														
20																														

วิธีบันทึก เขียนเลขคะแนนที่ได้ลงในช่องของนักเรียนแต่ละคน และรวมคะแนนแยกเป็น 2-ด้าน คือ ด้านผลการอ่าน และด้านกระบวนการอ่าน  
 หมายเหตุ ใช้แบบบันทึกนี้ บันทึกคะแนนการสอบการอ่านทั้ง 2 ด้าน ของหน่วยการเรียนที่ 2-9 และเก็บคะแนนรวมไว้เพื่อนำไปพิจารณาเกี่ยวกับการสอบหลังเรียนจบทุกหน่วยการเรียนแล้ว

## ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบการสอน

การทดลองใช้รูปแบบการสอนคือการนำชุดกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งได้ปรับปรุงจนมีคุณภาพเป็นที่พอใจแล้วไปทดลองใช้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบรูปแบบการสอนว่าสามารถทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง เพิ่มขึ้น รายละเอียดของการทดลองแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การจัดกลุ่มทดลองควบคุม การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการดำเนินการได้ข้อมูลที่แสดงถึง ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน และ เอกสารประกอบรูปแบบการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

### 1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน

1.1 ผลการศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการสอน (รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น รูปแบบการสอนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการ) และ ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย (ระดับสูง บานกลาง) ต่อคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนความเข้าใจในการอ่าน  
ระหว่างรูปแบบการสอน และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างรูปแบบการสอน	434.290	1	434.290	14.38**
ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย	297.844	1	298.844	9.86**
ปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างรูปแบบการสอน กับระดับผลสัมฤทธิ์	0.011	1	0.011	0.00
ภายในรูปแบบการสอนและระดับ ผลสัมฤทธิ์	1569.824	52	30.189	
ทั้งหมด	2164.839	55		

\*\*\* $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางในตารางที่ 4 สรุปได้ดังนี้

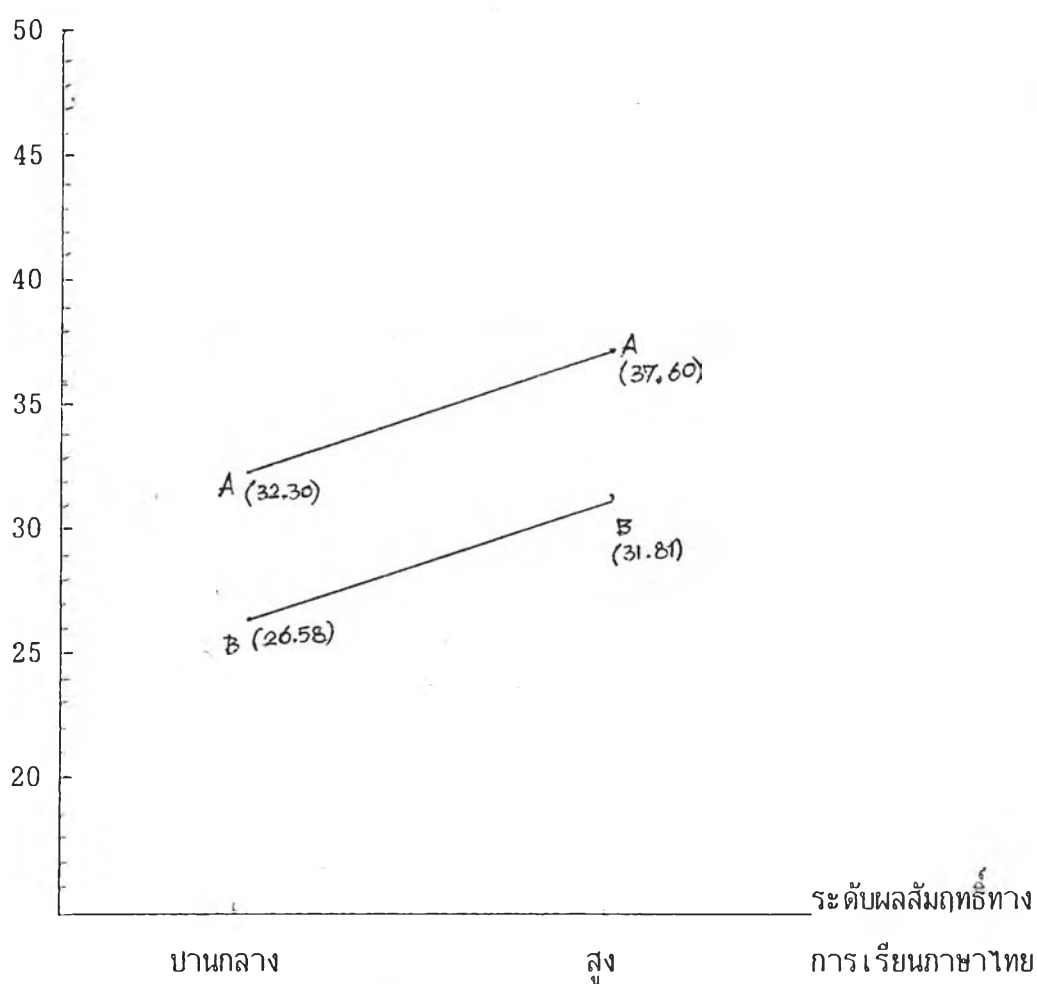
จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนพบว่า แตกต่างกันที่ระดับความมี  
นัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความเข้าใจ  
ในการอ่านแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าแตกต่างกันที่ระดับ  
ความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือ นักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความเข้าใจ  
ในการอ่านแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน  
ภาษาไทย พบว่ารูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ไม่มีปฏิสัมพันธ์ต่อ  
ความเข้าใจในการอ่าน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางในตารางที่ 4 แสดงด้วยกราฟเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น กับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย



- AA หมายถึง คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น
- BB หมายถึง คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนตามแนวทางการสอนในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ

1.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอน ที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการด้วยการทดสอบค่า  $t$  ( $t$ -test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน			
	N	$\bar{X}$	S.D.	t
		(50)		
ทดลอง	28	33.25	6.65	2.93**
ควบคุม	28	28.64	4.99	

\*\*  $p < .01$

จากตารางที่ 5 จะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมของรูปแบบการสอนกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมของรูปแบบการสอนภายหลังการเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ



1.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง ด้วยการทดสอบค่า  $t$  ( $t$ -test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลอง และของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลาง

กลุ่มตัวอย่าง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย						t
	สูง			ปานกลาง			
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
	(50)		(50)				
ทดลอง	5	37.60	3.64	23	32.30	6.83	1.67
ควบคุม	11	31.80	5.34	17	26.58	3.57	3.11**
ทั้งสองกลุ่ม	16	33.62	5.50	40	29.87	6.30	2.08**

\*\*  $P < .01$

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนภายในกลุ่มทดลอง และของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลาง ในตารางที่ 6 สรุปได้ดังนี้

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่าน ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มทดลอง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

## 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน

2.1 ผลการศึกษาคู่ขนานของรูปแบบการสอน (รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น รูปแบบการสอนตามคู่มือ การสอนของกรมวิชาการ) และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย (ระดับสูง ปานกลาง) ต่อคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way-ANOVA) ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง ของคะแนนความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน ระหว่างรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

แหล่งความแปรปรวน	SS.	df	MS	F
ระหว่างรูปแบบการสอน	2315.56	1	2315.56	74.33**
ระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย	625.04	1	625.04	20.06**
ปฏิภริยาร่วมระหว่างรูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ภายในรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์	10.05	1	10.05	0.323
ภายในรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์	1619.72	52	31.14	
ทั้งหมด	4140.98	55		

\*\*  $P < .01$

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในตารางที่ 7 สรุปได้ดังนี้

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอน พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยรูปแบบการสอนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านแตกต่างกัน

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างรูปแบบการสอนและระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย พบว่ารูปแบบการสอนกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยไม่มีปฏิภริยาร่วมกันต่อความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการด้วยการทดสอบค่า  $t$  ( $t$ -test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ปรากฏผลดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน			
	N	$\bar{X}$	S.D.	t
		(54)		
ทดลอง	28	35.53	6.56	6.72**
ควบคุม	28	23.92	6.35	

\*\*  $p < .01$

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมของรูปแบบการสอนกับคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมของรูปแบบการสอนภายหลังการเรียน สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยในด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ของนักเรียนในกลุ่มทดลอง ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนด้วยกิจกรรมตามคู่มือการสอนของกรมวิชาการของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยปานกลาง ด้วยการทดสอบค่า  $t$  ( $t$ -test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านหลังเรียนของนักเรียนภายในกลุ่มทดลอง และของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลาง

กลุ่มตัวอย่าง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย						t
	สูง			ปานกลาง			
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
		(54)		(54)			
ทดลอง	5	42.80	7.59	23	33.95	5.27	3.15**
ควบคุม	11	28.09	5.18	17	21.23	5.64	3.24**
ทั้งสองกลุ่ม	16	32.68	9.10	40	28.55	8.32	1.64

\*\*  $P < .01$

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียนภายในกลุ่มทดลอง และของนักเรียนภายในกลุ่มควบคุม ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงและปานกลางในตารางที่ 9 สรุปได้ดังนี้

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางในกลุ่มทดลอง พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยที่คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มควบคุม พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 นั่นคือคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง

จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกับปานกลางภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

### 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการสอน

ในการทดลอง หลังจากสอนจบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้ว ได้ให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมการเรียน ปรากฏผลดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักเรียนต่อกิจกรรมการเรียนรู้

รายการ	ระดับความคิดเห็น (n = 28)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. ชอบกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธี การอ่านในใจ	27 (96.42)	1 (3.57)	-
2. เข้าใจเรื่องกลวิธีการอ่านในใจ ที่ครูสอน	13 (46.42)	15 (53.57)	-
3. เห็นว่ากลวิธีการอ่านในใจที่ได้ เรียนรู้มีประโยชน์	27 (96.42)	1 (3.57)	-
4. ชอบ "เรื่องต่าง ๆ ที่ครูนำมา ให้อ่าน" ประกอบการเรียนรู้	26 (92.85)	2 (7.14)	-
5. คิดว่ากลวิธีการอ่านในใจที่ได้ เรียนรู้ จะช่วยให้การอ่าน ของตนเองดีขึ้น	20 (71.42)	8 (28.57)	-
6. คิดว่าจะสามารถนำกลวิธีการอ่าน กลวิธีการอ่านในใจที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	27 (96.42)	-	1 (3.57)

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมการเรียนรู้กลวิธีการอ่านในใจ (ร้อยละ 96.42) นักเรียนประมาณครึ่งหนึ่งมีความเข้าใจเรื่องกลวิธีการอ่านในใจที่ครูสอนในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.57) ที่เหลือ เข้าใจในระดับมาก (ร้อยละ 46.42)

เกี่ยวกับท่อน พบว่า นักเรียนชอบมากเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.85) ที่เหลือชอบปานกลาง (ร้อยละ 7.14)

เกี่ยวกับประโยชน์ของกลวิธีการอ่านในใจที่ได้เรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มองเห็นว่ามีความประโยชน์มาก (ร้อยละ 96.42) และคิดว่ากลวิธีการอ่านในใจจะช่วยให้อ่านของตนเองดีขึ้นในระดับมาก (ร้อยละ 71.42) ที่เหลือ เห็นว่ากลวิธีการอ่าน จะช่วยให้อ่านของตนเองดีขึ้นในระดับปานกลาง (ร้อยละ 28.57)

ในด้านการนำไปใช้ พบว่ามีนักเรียนส่วนใหญ่มองเห็นว่าสามารถนำกลวิธีการอ่านในใจที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับมาก (ร้อยละ 96.42) และมีนักเรียนเพียงหนึ่งคน ที่คิดว่าจะนำไปใช้ได้ในระดับน้อย

สำหรับผลของการสอบถามความคิดเห็นในลักษณะ ปลายเปิด ซึ่งให้นักเรียนตอบอย่างอิสระ มีรายละเอียดดังนี้

สิ่งที่นักเรียนส่วนใหญ่มองชอบมากที่สุดในการเรียนครั้งนี้ ได้แก่ การอ่านในใจและอ่านเป็นกลุ่ม การตอบคำถามตั้งคำถาม การเข้ากลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่นำมาให้เรียน การทำข้อสอบ (ทำขงหน่วยการเรียน) แต่ละครั้ง เพราะมีเนื้อเรื่องที่ทำให้ความรู้และความเพลิดเพลิน การที่ครูมีอุปกรณ์เมื่อขึ้นเรื่องใหม่ และมีนักเรียนจำนวนหนึ่งตอบว่าชอบทุกสิ่งที่ยเรียน

สิ่งที่นักเรียนไม่ชอบในการเรียนครั้งนี้ ได้แก่ การอ่านออกเสียง เพื่อน ๆ เสียงดัง และนักเรียนจำนวนมากตอบว่า ไม่มีสิ่งใดที่ไม่ชอบ

ความรู้สึกและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่นักเรียนตอบ ได้แก่ การเรียนเข้าใจง่าย สนุก ได้เรียนรู้สิ่งที่มีประโยชน์ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ได้ประโยชน์มาก ทำให้ตั้งคำถามถามตนเองได้ ได้ความรู้ช่วยให้อ่านได้เร็ว

จากผลการทดลองใช้รูปแบบการสอนและ เอกสารประกอบการสอนตามที่เสนอมา พอสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่าน และความตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของตนเอง เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มองชอบกิจกรรมการเรียน การสอน ชอบบทอ่าน และ เห็นว่ากลวิธีการอ่านในใจที่ได้เรียนรู้มีประโยชน์ต่อตนเอง และคิดว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สรุปการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการนำกลวิธีการอ่านมาใช้ในการอ่านแบบทดสอบหลังเรียน

หลังจากสอนจบทุกหน่วยการเรียนแล้ว ได้สัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง เป็นรายบุคคล เพื่อศึกษาถึงการนำกลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการอ่านและตอบแบบทดสอบครั้งที่ 2 (หลังเรียน) ปรากฏผลดังตารางที่ 11



ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของคำตอบในการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง เกี่ยวกับการนำ  
กลวิธีการอ่านมาใช้ในการอ่านแบบทดสอบหลังเรียน

คำตอบ	จำนวน (คน) (n = 28)	ร้อยละ
การทำข้อสอบหลังเรียนเร็วและง่ายกว่าการสอบครั้งแรก	28	100
ได้นำกลวิธีการอ่านมาใช้ในการอ่านแบบทดสอบหลังเรียน	28	100
กลวิธีการอ่านที่นำมาใช้		
การคิดภาพในใจ	26	92.85
ความรู้เดิม	22	78.57
การทำนาย	22	78.57
การปรับความเร็ว	18	64.28
การอ่านซ้ำ ทบทวน	23	82.14
ใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน	28	100.00
ใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อเท่ากัน	-	-
ใช้ความรู้เดิมช่วยในการตอบข้อสอบ		
ที่ไม่มีคำตอบปรากฏในข้อความ (ตีความ)	20	71.42
ใช้การคิดช่วยในการตอบข้อสอบ		
ที่ไม่มีคำตอบปรากฏในข้อความ (ตีความ)	23	82.14

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า นักเรียนทุกคน ตอบว่าการทำข้อสอบครั้งหลัง (หลังเรียน) แตกต่างจากการทำข้อสอบครั้งแรก (ก่อนเรียน) โดยทำได้เร็วและง่ายกว่า และนักเรียนทุกคนตอบว่าได้นำกลวิธีการอ่านที่ได้เรียนรู้มาใช้ แต่บอกชื่อกลวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ไม่เหมือนกัน กลวิธีที่นักเรียนส่วนใหญ่บอกว่าได้นำมาใช้คือ การคิดภาพในใจ และนักเรียนทุกคนตอบว่าใช้เวลาในการทำข้อสอบแต่ละข้อไม่เท่ากัน

ผลการสุ่มข้อสอบ เพื่อนำมาสัมภาษณ์นักเรียนที่ตอบถูกต้องถึงการตอบข้อสอบข้อนั้นได้ข้อสอบ  
ข้อที่ 6 12 18 24 30 36 42 48 บราจกฏผลดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ตอบข้อสอบถูก และบอกถึงการตอบข้อสอบได้ชัดเจน

ข้อสอบ	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก (n = 28)	จำนวนนักเรียนที่บอก การตอบข้อสอบได้ชัดเจน	ร้อยละ
ข้อที่ 6	25	23	92.00
ข้อที่ 12	12	7	58.33
ข้อที่ 18	22	20	90.90
ข้อที่ 24	17	16	94.11
ข้อที่ 30	18	12	66.66
ข้อที่ 36	25	24	96.00
ข้อที่ 42	18	18	100.00
ข้อที่ 48	3	3	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า นักเรียนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก ส่วนใหญ่สามารถบอกถึง  
การตอบข้อสอบแต่ละข้อได้ชัดเจน มีเพียง 2 ข้อ เท่านั้น ที่มีจำนวนผู้บอกถึงการตอบข้อสอบได้  
ชัดเจนน้อย